

รายงานวิจัย
เรื่อง

ศักยภาพการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกโดยใช้
แบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG)

Economic Development Potential of Phitsanulok Using
Boston Consulting Group (BCG) Model

อรรถพล จรจันทร์

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

PSRU

T0209919

สนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

พ.ศ. (2558)

กิตติกรรมประกาศ

การทำรายงานวิจัย เรื่องศักยภาพการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกโดยการใช้แบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจังหวัดต่างๆในภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดพิษณุโลกเพราะเป็นพื้นที่ที่มีความรับผิดชอบของพันธกิจมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จึงได้รับการสนับสนุนงบประมาณการวิจัย จากกองทุนวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณะกรรมการทุกท่านของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ที่ได้กรุณาพิจารณาทุนวิจัยและได้ดำเนินการจัดหาผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำการวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆที่ได้ให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่ได้ให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวกตลอดจนให้คำปรึกษาในการทำงานวิจัยจนกระทั่งสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบคุณเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องหลายท่านในการทำงานวิจัยจนประสบผลสำเร็จ จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

สำหรับประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้สนใจด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับมหภาค

อรรถพล จรจันทร์
กรกฎาคม พ.ศ. 2557

หัวข้องานวิจัยเรื่อง	ศักยภาพการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกโดยการใช้แบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG)
ชื่อผู้วิจัย	อรรถพล จรจันทร์
คณะ/สังกัดมหาวิทยาลัย	คณะวิทยาการจัดการ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ปี	2557
คำสำคัญ	ศักยภาพ / การพัฒนาเศรษฐกิจ

บทคัดย่อ

การศึกษาศักยภาพการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกโดยการใช้แบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG) มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อศึกษาถึงศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกโดยเปรียบเทียบกับ 17 จังหวัดภาคเหนือทั้งหมดและ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 3) เพื่อศึกษาถึงศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลก และ 4) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ทั้งการวิเคราะห์เชิงคุณภาพแบบการพรรณนา และการวิเคราะห์เชิงปริมาณจากการคำนวณ อีกทั้งสร้างแบบจำลองทางเศรษฐมิติในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลก และใช้เทคนิคการวิเคราะห์สมการถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) จากผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกยังสามารถพัฒนาได้เนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่เอื้อต่อหน่วยเศรษฐกิจ อีกทั้งยังมีต้นทุนทางธรรมชาติที่ยังมีความต้องการจากด้านอุตสาหกรรมและการบริการเป็นอย่างมาก ขณะที่ผลการศึกษาศักยภาพการพัฒนาในปี 2546 – 2555 พบว่า จังหวัดพิษณุโลกยังคงตกอยู่ในช่อง Cash Cow เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่ม 17 จังหวัดภาคเหนือทั้งหมด และ 9 จังหวัดของภาคเหนือตอนล่าง ดังนั้นจากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ 1) งบประมาณรายจ่าย 2) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม 3) จำนวนผู้มีงานทำในจังหวัด 4) อัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัด 5) พื้นที่ทางการเกษตร และ 6) อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

Research Title	Economic Development Potential of Phitsanulok Using Boston Consulting Group (BCG) Model
Author	AttaphonJohnjun
Faculty	Faculty of Management / Economics Major
Institute	PibulsongkramRajabhat University
Year	2014
Keywords	Potential, EconomyDevelopment

ABSTRACT

The objective of this study, "Economic development potential of Phitsanulok using Boston Consulting Group (BCG) model" are as follows 1) Study for Phitsanulok Economy structure. 2) Study for economic development potential of Phitsanulok by compare with 17 provinces all the northern of Thailand and 9 provinces of the lower northern part of Thailand. 3) Study for economic development potential of Phitsanulok by sectors. And 4) Study for factors affecting to economic development potential of Phitsanulok. This research can analyze 2 parts in order of objective. Using describe by quality and quantitative analyze. It can make econometrics model look for the factors affecting to economic development potential of Phitsanulok by ordinary least square (OLS) technical. The result of this research is the structure of Phitsanulok economy can develop because topography charitable to economy unit and naturel cost demand for industry and service sectors. When potential of Phitsanulok using BCG model result is Cash Cow group compare with all Northern Province and the lower northern part of Thailand. So the factors affecting to economic development potential of Phitsanulok are government expenditure, rate of using electricity and energy, agricultural area and minimum wage.

สารบัญ

บทที่	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
อภิธานศัพท์	ซ
1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	5
2 ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	6
2.1.1 ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	6
2.1.2 แนวคิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาเศรษฐกิจ	7
2.1.3 แนวคิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่	10
2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดความเจริญทางเศรษฐกิจ	11
2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาเศรษฐกิจ	16
2.1.6 แนวความคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาโดย BCG Matrix	18
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
3.1 เครื่องมือในการวิเคราะห์และแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	24
3.1.1 การวัดการเจริญเติบโต	25
3.1.2 การวัดส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจ	25
3.1.3 การศึกษาแบบจำลองที่อธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของ จังหวัดพิษณุโลก	25
3.2 วิธีการศึกษา	27
3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลศึกษา	28
4 ผลการวิจัย	29
4.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก	29
4.2 ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือทั้งหมด	32
4.3 ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง	36
4.4 ศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลก	39
4.5 ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก	43
5 บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	47
สรุปผลการวิจัย	47
อภิปรายผลการวิจัย	51
ข้อเสนอแนะ	52
บรรณานุกรม	54
ภาคผนวก	56
ประวัติผู้วิจัย	78

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการเปรียบเทียบสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกกับกลุ่มจังหวัดทางภาคเหนือ	3
2 แสดงผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลกด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS)	46

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิษณุโลก	2
2 แรงงานส่วนเพิ่มทำให้ความสามารถในการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างลดน้อยถอยลง	6
3 ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	8
4 แสดง BCG Matrix	19
5 แสดงจำนวนประชากรและอัตราการมีงานทำของจังหวัดพิษณุโลก	30
6 แสดงงบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลกปี 2548 – 2555	31
7 แสดงสถานประกอบการประเภทโรงงานของจังหวัดพิษณุโลกปี 2548 – 2555	32
8 ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือด้วยแบบจำลอง BCG ในปี 2536 – 2545	34
9 ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือด้วยแบบจำลอง BCG ในปี 2546 – 2555	36
10 ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างด้วยแบบจำลอง BCG ในปี 2536 – 2545	37
11 ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างด้วยแบบจำลอง BCG ในปี 2546 – 2555	39
12 ศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกในปี 2536 – 2545	40
13 ศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกด้วยแบบจำลอง BCG ในปี 2536 – 2545	42

อภิธานศัพท์

สัญลักษณ์	: หมายถึง
การพัฒนา	: ความเจริญเติบโต โดยเน้นความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ เช่น ผลผลิตรวมของประเทศเพิ่มขึ้น รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อคนของประชากรเพิ่มขึ้น
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	: มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตได้จากการประกอบการในเขตพื้นที่จังหวัด ในรอบระยะเวลาหนึ่ง
ผู้มีงานทำ	: บุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ผลกำไร เงินปันผลหรือค่าตอบแทนที่มีลักษณะอย่างอื่น สำหรับผลงานที่ทำเป็นเงินสด หรือสิ่งของ
เศรษฐกิจ	: งานอันเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายแจก และการบริโภคใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ของชุมชน
ศักยภาพ	: ความสามารถ,สมรรถนะ,ประสิทธิภาพ

บทที่ 1

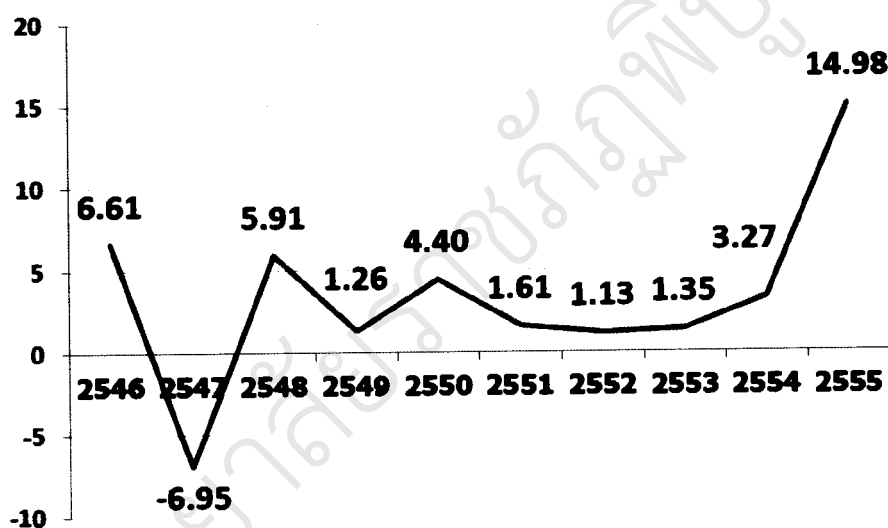
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

กระแสโลกาภิวัตน์มีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก ปัจจุบันผลของกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วและมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นทำให้เกิดความเสียหายแก่การพัฒนาประเทศในการกำหนดทิศทางการพัฒนาดังนั้นจำเป็นต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เหมาะสมโดยสร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้างในระบบต่างๆ โดยเฉพาะโครงสร้างภายในประเทศ ทั้งระดับประเทศและระดับส่วนภูมิภาค ประกอบกับสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น ตั้งแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ที่จำเป็นต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพิ่มขึ้นในมิติการพัฒนาต่างๆ เพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยงที่สังคมไทยต้องเผชิญและเสริมรากฐานของประเทศในด้านต่างๆ ให้เข้มแข็ง ควบคู่กับการให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม ในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ทิศทางการเติบโตในรูปแบบใหม่ ที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง เพื่อลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการในภาคการผลิตและบริการ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และผู้ประกอบการในภาคเกษตร ให้ใช้ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับสู่การผลิตและการให้บริการบนฐานความรู้ การสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศจำเป็นต้องสร้างและใช้ประโยชน์จากภูมิคุ้มกัน ด้วยการส่งเสริมชุมชนท้องถิ่นให้มีความสามารถบริหารจัดการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเชื่อมโยงกันเป็นสังคมสวัสดิการ เพื่อเป็นพลังหลักในการพัฒนาฐานรากของประเทศให้มั่นคง อีกทั้งยังก่อให้เกิดชุมชนพึ่งตนเองและสามารถบรรเทาปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแผนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศสู่การพัฒนาในระดับพื้นที่¹ ซึ่งระบุไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ได้ส่งเสริมการสร้างความสามารถในการแข่งขันในทุกๆ ด้าน เช่น การสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการ ดังนั้นจึงทำให้เกิดการบูรณาการของแผนจังหวัด พิษณุโลกในประเด็นยุทธศาสตร์หลักตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศสู่การพัฒนาในระดับพื้นที่ได้

¹เอกสารประกอบการประชุม การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศสู่การพัฒนาในระดับพื้นที่ โครงการพัฒนาศักยภาพ ปลัดจังหวัดและนายอำเภอเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศสู่การพัฒนาในระดับพื้นที่เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2556.http://www.dopa.go.th/images/document/0305/2013_08_23/4.pdf

ดังนั้นจากการกำหนดให้เมืองพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางของภาคเหนือตอนล่างตามยุทธศาสตร์การพัฒนาสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ซึ่งจังหวัดพิษณุโลกมีอาณาเขตติดต่อกับ พิจิตร เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ สุโขทัย และกำแพงเพชร ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่พัฒนาสี่แยกอินโดจีน ตามมติคณะรัฐมนตรีใน พ.ศ. 2540 เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่สามารถเชื่อมต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้านทั้งพม่า ลาว เวียดนาม และจีนได้ ทำให้จังหวัดพิษณุโลกมีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การค้า การบริการและการเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2547) อาจเอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และก่อให้เกิดการยกศักยภาพของจังหวัดให้มีการเจริญเติบโตอย่างได้ในระยะยาว โดยข้อมูลปัจจุบันสำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้รายงานผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกที่แท้จริง (GPP) ล่าสุดในปี 2555 จังหวัดพิษณุโลกมีผลิตภัณฑ์มวลรวมมูลค่า 48,665.89 ล้านบาท หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 14.98 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.27 (สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554)

เมื่อพิจารณาความสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือซึ่งเฉลี่ยผลิตภัณฑ์มวลรวมตั้งแต่ปี 2546 ถึง 2555 พบว่า จังหวัดพิษณุโลกมีความสำคัญทางเศรษฐกิจเป็นลำดับที่ 6 เมื่อเปรียบเทียบกับ 17 จังหวัดในภาคเหนือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.37 และมีความสำคัญเป็นลำดับที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบกับ 9 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.66 รองจากจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดกำแพงเพชรคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.79

และ 18.88ตามลำดับ (ตารางที่ 1) โดยโครงสร้างหลักทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก² ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม และภาคบริการ เช่น สาขาการค้าส่ง/ค้าปลีก และสาขาบริหารราชการแผ่นดินเป็นหลัก (สำนักคลังจังหวัดพิษณุโลก, 2554)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกกับกลุ่มจังหวัดทางภาคเหนือ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง	ค่าเฉลี่ยปี 2546 – 2555 (หน่วย : ล้านบาท)	สัดส่วนเมื่อเทียบกับจังหวัดภาคเหนือทั้งหมด (%)	อันดับที่ของภาคเหนือทั้งหมด	สัดส่วนเมื่อเทียบกับจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง (%)	อันดับที่ของภาคเหนือตอนล่าง
นครสวรรค์	31,482.02	9.95	2	19.79	1
พิษณุโลก	22,708.84	7.31	3	18.88	2
กำแพงเพชร	33,708.84	9.49	3	18.88	2
อุทัยธานี	7,760.50	2.40	16	4.76	9
สุโขทัย	12,357.34	3.67	11	7.29	7
ตาก	13,279.31	4.01	9	7.98	5
พิจิตร	13,787.49	3.83	10	7.63	6
อุตรดิตถ์	10,917.91	3.28	12	6.52	8
เพชรบูรณ์	21,760.81	6.28	8	12.48	4
รวม	167,808.26	50.28		100.00	

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2557)

² รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัด เดือน พฤษภาคม 2554

อย่างไรก็ตามการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกในช่วงปี 2555 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 14.98 เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากจากปีก่อนที่ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.27สะท้อนให้เห็นว่ามีอัตราการเจริญเติบโตมีการขยายตัวแบบก้าวกระโดดซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพและความยั่งยืนต่อระบบเศรษฐกิจ อีกทั้งอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของจังหวัดพิษณุโลกยังไม่อยู่ในอันดับแรกของกลุ่มเศรษฐกิจจังหวัดภาคเหนือตอนล่างเช่นเดียวกับจังหวัดอื่นๆ ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในอันดับแรกของภูมิภาคดังนั้นงานวิจัยนี้จึงศึกษาศักยภาพการพัฒนาและปัจจัยที่แท้จริงที่เอื้อต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกทำให้งานวิจัยชิ้นนี้จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกที่แท้จริงเป็นอย่างไร โดยใช้แบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG) ในการวิเคราะห์ รวมถึงศึกษาถึงปัจจัยใดที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก จากการตรวจสอบเอกสารงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับจังหวัดพบว่ายังไม่ค่อยมีการศึกษาของหน่วยงานใดศึกษาในเรื่องนี้เท่าที่ควร อย่างไรก็ตามผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนทางนโยบายเชิงเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกในอนาคตได้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาถึงศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกโดยเปรียบเทียบกับ 17 จังหวัดภาคเหนือทั้งหมดและ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง
3. เพื่อศึกษาถึงศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลก
4. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

โครงการวิจัยนี้จะศึกษาถึงศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลกซึ่งจะใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริง (GPP) ของจังหวัดพิษณุโลกและกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือ 17 จังหวัด โดยลักษณะของข้อมูลเป็นข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกกับกลุ่ม 17 จังหวัดภาคเหนือ ประกอบกับจะศึกษาถึงรายสาขาของหน่วยเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกเพื่อศึกษาว่าสาขาใดเป็นสาขาที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดได้อย่างแท้จริง ด้วยการวิเคราะห์ตามแนวคิด Business portfolio ด้วยแบบจำลอง Boston consulting group matrix (BCG) ซึ่งจะศึกษาระหว่างปี 2536 – 2555 โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงละ 10 ปีตามวัฏจักรเศรษฐกิจซึ่งช่วงที่ 1 คือค่าเฉลี่ยปี 2536 – 2545 และช่วงที่ 2 คือค่าเฉลี่ยปี 2546 – 2555 รวมถึงศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลก โดยอาศัยแบบจำลองทางเศรษฐมิติ ด้วยการใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS)

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ทำให้ทราบถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกกับกลุ่มจังหวัดทั้งหมดในภาคเหนือ และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก รวมถึงเป็นเครื่องมือให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจได้ โดยเฉพาะเศรษฐกิจของจังหวัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทที่ 2 ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้เป็นการทบทวนเอกสารทางทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ 2) แนวคิดเกี่ยวกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาเศรษฐกิจ 3) แนวคิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่ 4) แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดความเจริญทางเศรษฐกิจ 5) แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาเศรษฐกิจ 6) แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ Boston Consulting Group (BCG) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

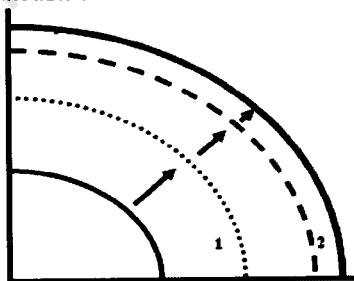
2.1 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ(ออนไลน์.มหาวิทยาลัยขอนแก่น.2557)

Adam Smith (1723-90) :ธรรมชาติเป็นข้อจำกัดในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ระบบการผลิตนั้นสามารถที่จะขยายตัวไปได้เรื่อยๆ ตามหลักการแบ่งงานกันทำ (Division of labor) และความชำนาญเฉพาะอย่าง (Specialization) โดยทำให้ผลผลิตต่อบุคคลเพิ่มขึ้น และเกิดการขยายตัวของตลาด และค่าจ้างแรงงาน จนถึงจุดๆ หนึ่งทรัพยากรธรรมชาติจะหมดไป ก็เกิดปัญหาให้กับความเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจนั้น

David Ricardo (1772 – 1823) :ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะเกิดข้อจำกัดเนื่องจากกฎการลดน้อยถอยลง (Law of Diminishing Returns) เพราะทรัพยากรที่ดินมีจำกัดเมื่อประชากรเพิ่มขึ้นจำนวนแรงงานต่อหน่วยผลิตของที่ดินจะสูงขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งผลผลิตเพิ่มในหน่วยท้ายๆ จะค่อยๆ ลดลงซึ่งทำให้ระบบเศรษฐกิจเจริญเติบโตต่อไปไม่ได้

ภาพที่ 2 แสดงการรวม

ปริมาณอุตสาหกรรม

ภาพที่ 2 แรงงานส่วนเพิ่มทำให้ความสามารถในการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างลดน้อยถอยลง

Thomus Malthus (1766-1834) : เป็นกลุ่มที่มองโลกในแง่ร้าย (Pessimistic) อุปสรรคของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะเกิดก่อนที่กฎการลดน้อยถอยลงจะเกิดขึ้น เพราะ การเพิ่มขึ้นของประชากรที่เกิดจากค่าแรงงานที่สูง และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพิ่มแบบเรขาคณิต จาก 2 เป็น 4 จาก 4 เป็น 8 ไปเรื่อย แต่ทรัพยากรที่มีอยู่เพิ่มแบบคณิตศาสตร์ จาก 1 เป็น 2 จาก 2 เป็น 3 ทำให้เกิดปัญหาขึ้นตามมา เช่นความอดอยากขาดแคลน โรคภัยไข้เจ็บ และสงคราม

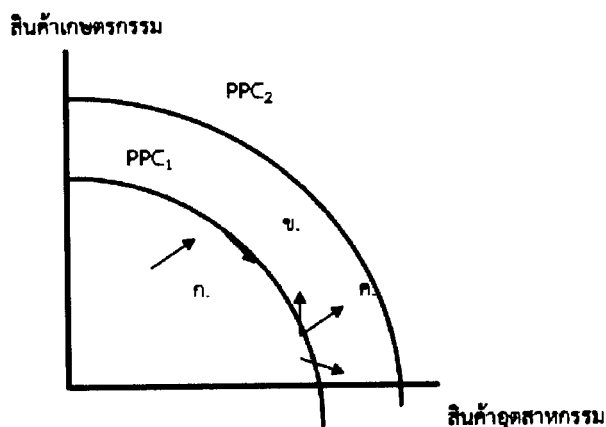
ยุค Neo-Classic ให้ความสำคัญกับปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ เทคโนโลยี และการออม โดยเทคโนโลยีก่อให้เกิดนวัตกรรม (Innovations) ซึ่งช่วยให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องใส่ใจถึงปัญหาของการลดน้อยถอยลงของผลผลิตต่างๆ ที่ประชากรเพิ่มขึ้นการออมก็เช่นเดียวกันเพราะจากการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นก็จะก่อให้เกิดการออมในสังคมเพิ่มขึ้นด้วยดังนั้นกลไกการดำเนินการร่วมกันของปัจจัยทุน และแรงงานจะช่วยเกื้อกูลซึ่งกัน และกันในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และยังมีเชื่อต่อไปอีกที่ว่าความเจริญทางเศรษฐกิจมีการหยุดชะงักเป็นช่วงๆ ตามวัฏจักร แต่จะสามารถกลับคืนสู่ภาวะปกติได้ด้วยกลไกการปรับตัวของระบบเศรษฐกิจเอง

Joseph Schumpeter (1883-1950) : ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นตัวก่อให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากเกิดวัฏจักรเศรษฐกิจโดยระบบเศรษฐกิจสามารถเติบโตได้รวดเร็วต่อเนื่องเป็นช่วงๆ ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาเทคโนโลยีทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ จนกระทั่งนวัตกรรมนั้นเริ่มล้าสมัย ถึงจุดอิ่มตัว จะส่งผลให้เกิดภาวะถดถอยจนกว่าจะมีนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้น ต่อไปเรื่อยๆ

2.1.2 แนวคิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาเศรษฐกิจ

2.2.1.1 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) หมายถึงการเพิ่มขึ้นของความเป็นไปได้ในการผลิตทั้งหมดโดยอาจจะมีความแปรผันบ้างในวัฏจักรธุรกิจ โดยเราสามารถที่จะวัดด้วยระดับรายได้ประชาชาติที่แท้จริง

ภาพที่ 3 ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ภาพที่ 3 สมมุติให้ระบบเศรษฐกิจผลิตสินค้า 2 ชนิด คือ สินค้าเกษตรกรรม และสินค้าอุตสาหกรรม โดยมีเส้นความเป็นไปได้ในการผลิต (Production Possibility Curve) แสดงถึงความสามารถสูงสุดในการผลิตของสินค้าทั้ง 2 ชนิด ความเจริญทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นในระบบคือการเคลื่อนตัวของเส้นความเป็นไปได้ในการผลิต (PPC₂) ทำให้มีความสามารถสูงสุดในการผลิตเพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติ ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่)

จากรูปจะเห็นได้ว่า ณ จุด ก. ยังมีการใช้ทรัพยากรการผลิตไม่เต็มที่ การเพิ่มขึ้นของผลผลิตทำให้ระบบเศรษฐกิจเคลื่อนตัวไปยังจุด ข. แต่ก็ไม่ได้แสดงให้เห็นว่ามีความเติบโตทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกับจุด ข. เคลื่อนไปยังจุด ค. แต่เป็นแค่การเลือกส่วนผสมของสินค้าที่จะผลิตให้เหมาะสมกับความต้องการเท่านั้น

การพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development) หมายถึงกระบวนการที่ก่อให้เกิดความจำเป็นทางเศรษฐกิจโดยสม่ำเสมอ และเป็นระยะเวลายาวนานโดยทำให้รายได้ที่แท้จริงสูงขึ้นและต้องมีการกระจายรายได้อย่างเสมอภาครวมถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม ทัศนคติ ระบบการเมือง การบริหารการศึกษาและค่านิยมของสังคมที่เหมาะสมกับการพัฒนา

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าคำว่าความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นมีความหมายที่แคบกว่าคำว่าพัฒนาเศรษฐกิจดังนั้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาเศรษฐกิจไม่จำเป็นที่จะต้องเกิดขึ้นพร้อมๆกันด้วยเหตุที่ว่าในบางประเทศที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการค้นพบแหล่งทรัพยากรใหม่ หรือมาจากการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคนิคที่ใช้ในการผลิตใหม่จนส่งผลให้ผลผลิตที่ได้นั้นเกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้น แต่ประเทศดังกล่าวนั้นอาจจะไม่มีการพัฒนาเศรษฐกิจก็ได้ ด้วยเหตุว่าโครงสร้างด้านอื่นๆ นั้นไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนแปลงหรือที่เรียกว่า ความจำเป็นโดยปราศจากการพัฒนา (Growth With out Development) อย่างไรก็ตามประเทศที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจมักจะมีเศรษฐกิจเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจาก การพัฒนาเศรษฐกิจนั้นเกิดจากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กับการเปลี่ยนแปลงในตัวโครงสร้างด้านต่างๆ เพื่อให้เกิด

ความอยู่ดีกินดีของประชาชนในประเทศ โดยที่เราอาจจะอธิบายรูปแบบของการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้เข้าใจในความหมายง่ายๆ ดังนี้

การพัฒนาเศรษฐกิจ = ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ + การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางด้านต่าง ๆ

2.2.2.1 จุดมุ่งหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจ (Goal of Economic Development)

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมีความจำเป็น และทุกประเทศก็จำเป็นต้องมีการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพื่อจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

2.2.2.1.1 เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการกระจายรายได้ในการพัฒนาเศรษฐกิจรัฐบาลจะใช้มาตรการของนโยบายการคลังโดยการจัดเก็บภาษีอากรในอัตราก้าวหน้าทำให้ผู้มีรายได้น้อยเสียภาษีมาก และการใช้จ่ายของรัฐบาลจะนำไปใช้ในการเพิ่มรายได้ และผลผลิตให้กับเกษตรกรการใช้จ่ายในด้านการศึกษา และการสาธารณสุข เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นอันจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมในการกระจายรายได้

2.2.2.1.2 ทำให้รายได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น รัฐบาลจะนำมาตราการต่างๆ ในการที่จะเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในประเทศ เช่น การส่งเสริมการลงทุนจะทำให้มีการนำปัจจัยการผลิตต่างๆ มาใช้ในการผลิตทำให้เจ้าของปัจจัยการผลิตมีรายได้ จะทำให้รายได้ประชาชาติสูงขึ้น ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี ระดับความเป็นอยู่ดีขึ้นก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

2.2.2.1.3 ทำให้เกิดการจ้างงาน การพัฒนาเศรษฐกิจทำให้เกิดการจ้างงานทำให้แรงงานมีรายได้ ซึ่งจะนำไปใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค และกระตุ้นอุปสงค์รวม (Aggregate Demand) ทำให้เกิดการขยายตัวของการลงทุน มีการใช้ปัจจัยการผลิตต่างๆ สูงขึ้น ทำให้เจ้าของปัจจัยการผลิตมีรายได้เพิ่มขึ้นดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจจึงทำให้มีการจ้างงานและช่วยลดปัญหาการว่างงานของแรงงานลง

2.2.2.1.4 ทำให้เกิดการแข่งขันในการพัฒนาเศรษฐกิจจะทำให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นประชาชนมีรายได้สูงขึ้น ทำให้อำนาจซื้อของประชาชนเพิ่มขึ้น จึงจูงใจผู้ผลิตรายใหม่ๆ เข้ามาแข่งขันการแข่งขันจะทำให้ผลผลิตสูงขึ้นจึงทำให้เกิดผลดีต่อผู้บริโภคโดยซื้อสินค้าในราคาถูกการแข่งขันทำให้ผู้ผลิต และผู้ประกอบการมีการพัฒนาวิธีการผลิต การจัดการและการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าอยู่ตลอดเวลาดังนั้นการแข่งขันจึงทำให้ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพ และราคาเป็นธรรม

2.2.2.1.5 ทำให้ราคาสินค้ามีเสถียรภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจทำให้มีการขยายการลงทุนทำให้เกิดรายได้ ประชาชนมีอำนาจซื้อสูงขึ้นจึงนำมาจับจ่ายใช้สอยซื้อสินค้า และบริการได้มากขึ้น เมื่อสินค้าขายดีเพราะมีผู้ต้องการมากขึ้นจะทำให้ราคาสินค้าค่อยๆ สูงขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีกับผู้ผลิต หรือเกษตรกรที่จะขายผลผลิตได้ราคาที่สูงขึ้น

2.2.2.1.6 ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการช่วยเหลือสงเคราะห์ในการพัฒนาประเทศจะทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้รัฐบาลจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นโดยรัฐบาลจะนำเงินภาษีไปใช้จ่ายในการสงเคราะห์คนจน และคนด้อยโอกาสเมื่อมีรายได้สูงขึ้นก็สามารถที่จะจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่งไปจุนเจือสงเคราะห์แก่บุคคลที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ซึ่งนับได้ว่าการพัฒนาเศรษฐกิจนั้นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

2.1.3 แนวคิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่ (Endogenous Growth Theory)(อรรถพล จรจันทร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.2554)

ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่ (Endogenous Growth Theory) ได้ถูกพัฒนาขึ้นในช่วงทศวรรษ 1980 โดยนักเศรษฐศาสตร์หลัก เช่น Romer (1986) Lucas (1988) และ Jones (1995) โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ดังนี้

1. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาวจะขึ้นอยู่กับ การออมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีไม่ได้ถูกกำหนดจากปัจจัยภายนอกตามทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนีโอคลาสสิก แต่ถูกกำหนดจากปัจจัยภายในทั้งจากการวิจัยและพัฒนาและการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งองค์ความรู้/เทคโนโลยีที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาและการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์เป็นแหล่งกำหนดสำคัญของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

Jorgenson and Grilliches (1967) แยกการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตที่เป็นคุณภาพของแรงงานและคุณภาพของทุน นอกเหนือจากการใช้ปัจจัยทุนและแรงงานแล้วตามแนวความคิดของ Solow โดยวิธีการเพิ่มตัวแปรอธิบายในเชิงคุณภาพ ของทั้งปัจจัยทุน และปัจจัยแรงงาน เข้าไปในแบบจำลองการผลิต

Shell (1966, 1973) เป็นงานวิจัยแรกที่น่าการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เข้ามาประกอบในแบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแนวใหม่ ซึ่งการวิจัยและพัฒนานี้ทำให้ผลตอบแทนของปัจจัยแรงงานรวมเป็นแบบเพิ่มขึ้น (Increasing Returns to Scale) อย่างไรก็ตาม การวิจัยและพัฒนาในแบบจำลองของ Shell (1973) นี้ จำเป็นต้องใช้เงินสนับสนุนจากเงินภาษีที่เก็บจากกำไรของบริษัท และรายได้ของแรงงาน ในขณะที่ Romer (1986) และ Jones (1995) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความคิด (Idea) ในการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยที่ใช้ปัจจัยการผลิตในปริมาณเท่าเดิม ผู้ผลิตจะมีแรงจูงใจที่จะประดิษฐ์คิดค้นเพื่อให้มีความได้เปรียบเหนือคู่แข่งและพัฒนาผลิตภาพของตน

อย่างไรก็ตาม ความคิดในการพัฒนาเทคโนโลยีมีลักษณะเฉพาะที่เรียกว่า Non-Rivalrousหรือสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อมีการคิดค้นความคิดใหม่ๆ โดยผู้หนึ่งผู้ใดแล้ว จะไม่สามารถกีด

กันไม่ให้บุคคลอื่นๆ นำความรู้ไปใช้ได้ ตัวอย่างเช่น เมื่อมีการคิดค้นทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ขึ้น คนอื่นๆ ก็สามารถนำความรู้จากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์นั้นไปใช้ได้ ทำให้เมื่อมีการคิดค้นความคิด (Idea) โดยคนหนึ่งคนใดแล้วบุคคลอื่นๆ มีต้นทุนส่วนเพิ่ม (Marginal Cost) ในการผลิตจากความรู้นั้นๆ เท่ากับศูนย์ ทำให้ความรู้ที่เกิดขึ้นจากความคิดค้นใหม่ๆ ก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกทางบวก (Positive Externality) จากการที่ความรู้กระจาย (Spill Over) ไปยังหน่วยเศรษฐกิจอื่นๆ ในการพัฒนาความสามารถในการคิดค้นใหม่ต่อไป

Lucas (1988) ได้ให้ความสำคัญกับการสะสมทุนมนุษย์จากการเรียนรู้ในการสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว ดังนั้นการเพิ่มทักษะให้กับประชากรหรือแรงงานนั้นจะทำให้รายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้น ทั้งนี้การเพิ่มทุนทักษะของแรงงานก็เป็นสิ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาทักษะที่จะจำเป็นในการที่นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง ซึ่งต้นทุนในการเรียนรู้ (Cost of Technology Adoption) ขึ้นอยู่กับจำนวนของผู้ที่ต้องการใช้เทคโนโลยีใหม่ด้วยเช่นกัน ในส่วนของแรงจูงใจ นั้นก็ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการประดิษฐ์คิดค้น เช่น มีการสนับสนุนให้เกิดการทำ R&D และมีการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาที่เหมาะสมกับระดับของการพัฒนา ก็จะช่วยให้เกิดการคิดค้นให้เกิดนวัตกรรมต่างๆ มากขึ้น และทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากขึ้นตาม

Jovanovic (2000) ได้กล่าวถึงปัจจัยต่างๆที่มีส่วนในการกำหนดอัตราการปรับปรุงคุณภาพของปัจจัยการผลิตทั้งด้านแรงงานและทุน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มได้แก่ 1) ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความรู้ที่เป็นประโยชน์ (The Progress of Science and Productive Knowledge) 2) การเพิ่มทุนทางด้านทักษะของแรงงาน (The Growth of Individual Skills) และ 3) แรงจูงใจในการทำงาน (Incentives)

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดความเจริญทางเศรษฐกิจ(ทฤษฎีและนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ. ประชุม อินทรโชติ.)

2.1.4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจหมายถึงปัจจัยที่สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจประกอบด้วยปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่ทรัพยากรธรรมชาติทรัพยากรมนุษย์ทุนผู้ประกอบการและเทคโนโลยีปัจจัยที่มีใช่ปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่ค่านิยมและสถาบันทางสังคมศาสนาและวัฒนธรรมระบบการเมืองและการปกครองและระบบการบริหารการพัฒนาและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศได้แก่การค้าระหว่างประเทศทุนและความช่วยเหลือจากต่างประเทศและการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

2.1.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจกับระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของระบบเศรษฐกิจอาจแสดงให้เห็นได้ในรูปของฟังก์ชันการผลิตแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตของระบบเศรษฐกิจในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งกับทรัพยากรธรรมชาติทรัพยากรมนุษย์ทุน

ผู้ประกอบการเทคโนโลยีที่มีอยู่และปัจจัยที่มีใช้ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งหมดรวมทั้งความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

2.1.4.3 ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในฐานะที่เป็นปัจจัยการผลิตประเทศที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติทรัพยากรมนุษย์ทุนผู้ประกอบการและเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นและคุณภาพดีขึ้นย่อมมีโอกาสในการเพิ่มปริมาณผลผลิตของประเทศและมีโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจมากขึ้น

2.1.4.4 ปัจจัยที่มีใช้ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพราะจะเป็นตัวส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคขัดขวางการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ

2.1.4.5 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพราะจะทำให้ประเทศได้รับประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศการนำเข้าทุนและความช่วยเหลือจากต่างประเทศและการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งจะมีผลกระทบต่อการผลิตการลงทุนการบริโภคการจ้างงานรายได้และดุลการชำระเงินระหว่างประเทศของประเทศได้

ความหมายและขอบเขตของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

ปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่ปัจจัยการผลิตชนิดต่างๆคือทรัพยากรธรรมชาติทรัพยากรมนุษย์ทุนผู้ประกอบการและเทคโนโลยี

ปัจจัยที่มีใช้ปัจจัยทางเศรษฐกิจประกอบด้วยค่านิยมและสถาบันทางสังคมศาสนาและวัฒนธรรมระบบการเมืองและการปกครองและระบบการบริหารการพัฒนา

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศประกอบด้วยการค้าระหว่างประเทศการนำเข้าทุนและความช่วยเหลือจากต่างประเทศและการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยการผลิตชนิดต่างๆ ประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ ทุน ผู้ประกอบการ และเทคโนโลยี ถ้าหากมีปริมาณเพิ่มขึ้นหรือลดลง หรือมีคุณภาพดีขึ้นหรือเลวลง ย่อทำให้อัตราความเจริญเติบโตและระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนปัจจัยที่มีใช้ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น ค่านิยมและสถาบันทางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ระบบการเมืองและการปกครอง และระบบบริหารการพัฒนา จะมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของปัจจัยทางเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ จะทำให้ประเทศได้รับประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศ การนำเงินทุนและความช่วยเหลือจากต่างประเทศ และการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจทำได้ง่ายขึ้น

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ทรัพยากรธรรมชาติกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. ทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศคือทำให้ระดับความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นเป็นสิ่งจำเป็นขั้นมูลฐานในการพัฒนาการเกษตรเป็นวัตถุดิบสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมทำให้รัฐมีรายได้และดำเนินงานด้านการสาธารณสุขได้ดีขึ้นเป็นปัจจัยที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศและเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่ง

2. รัฐมีนโยบายเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรของประเทศดังนี้คือทำการสำรวจแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทำการควบคุมการใช้มิให้เกินขีดอันตรายเพิ่มสมรรถนะของการใช้ที่ดินมีนโยบายส่งเสริมงานค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างรัฐและผู้ได้รับสัมปทานการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยุติธรรมและมีนโยบายสนับสนุนการบูรณะและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้มีประโยชน์มากขึ้นและป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมโทรมมิให้เกิดขึ้นหรือลดลง

ทรัพยากรมนุษย์กับการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. ทรัพยากรมนุษย์ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพจะมีผลกระทบต่อความจำเป็นทางเศรษฐกิจการมีงานทำการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตการมีรายได้การออมตลอดจนความก้าวหน้าในด้านเทคนิคและวิทยาการ

2. นโยบายเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ของประเทศกำลังพัฒนาควรประกอบด้วย (1) นโยบายการลดอัตราเพิ่มของประชากร (2) นโยบายการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ (3) นโยบายการมีงานทำ (4) นโยบายด้านรายได้ (5) นโยบายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี

การสะสมทุนกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. การสะสมทุนมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจดังนี้

- 1.1 ทำให้ประเทศมีสินค้าทุนได้แก่เครื่องจักรวัสดุอุปกรณ์หรือโรงงานเพิ่มขึ้น
- 1.2 ทำให้ประเทศมีปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
- 1.3 ส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตสินค้าจากการใช้มือมาเป็นเครื่องจักร
- 1.4 ทำให้ประเทศมีการแสวงหาความก้าวหน้าทางวิทยาการได้
- 1.5 การสะสมทุนจำเป็นสำหรับการพัฒนาโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ

2. แหล่งที่มาของการสะสมทุนประกอบด้วยเงินออมซึ่งได้มาจากการระดมทุนภายในประเทศจากเงินออมภาคเอกชนการออมทรัพย์ของรัฐบาลการขยายสินเชื่อของสถาบันการเงินและโดยการทำให้เกิดการออมโดยบังคับโดยรัฐบาลและมาจากการระดมทุนจากภายนอกประเทศ

ผู้ประกอบการกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. ผู้ประกอบการมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจดังนี้

- 1.1 ผู้ประกอบการเป็นผู้รวบรวมปัจจัยการผลิตได้แก่ที่ดินทุนแรงงานเพื่อทำการผลิตสินค้าและบริการถ้าหากไม่มีผู้ประกอบการการผลิตสินค้าและบริการจะเกิดขึ้นไม่ได้
- 1.2 ผู้ประกอบการเป็นผู้ก่อให้เกิดการลงทุนต่างๆ
- 1.3 ผู้ประกอบการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

2. การสร้างผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นในประเทศกำลังพัฒนาได้นั้นจำเป็นต้องมีการแก้ไขปรับปรุงปัจจัยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไปนี้ให้สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจได้แก่ (1) ครอบครัวยุคใหม่ (2) ศาสนาวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคม (3) โครงสร้างของสังคม (4) ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (5) การศึกษา (6) ลักษณะของระบบเศรษฐกิจ (7) สถาบันการเงิน

เทคโนโลยีกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีหมายถึง

- 1.1 ปัจจัยที่เหลือนอกจากนี้ในฟังก์ชันการผลิตซึ่งทำให้เกิดความจำเป็นทางเศรษฐกิจนอกเหนือจากทุนที่ดินแรงงานและผู้ประกอบการ
- 1.2 การปรับปรุงทางด้านเทคโนโลยีการผลิตทำให้ผลผลิตผลผลิตได้จำนวนเท่าเดิมแต่ใช้ปัจจัยการผลิตน้อยลง
- 1.3 การปรับปรุงสินค้าชนิดเดิมหรือพัฒนาสินค้าชนิดใหม่

2. บทบาทที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้แก่

เศรษฐกิจ

2.1 ทำให้ประสิทธิภาพทางเทคนิคการผลิตสูงขึ้นและเกิดความจำเป็นทาง

2.2 ทำให้เกิดการขยายขนาดการผลิต

2.3 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาวะการจ้างงานของประเทศ

3. เทคโนโลยีแบบประหยัดทุนและใช้แรงงานมากมีความเหมาะสมกับประเทศกำลังพัฒนามากกว่าเทคโนโลยีแบบประหยัดพลังงานและใช้ทุนมากเพราะสามารถแก้ปัญหาการว่างงาน ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้และปัญหาการขาดดุลการชำระเงินได้ดีกว่า

ปัจจัยที่มีไปปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ค่านิยมและสถาบันทางสังคม

1. ในการปรับปรุงแก้ไขระบบค่านิยมและทัศนคติของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศกำลังพัฒนาให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจอาจทำได้ 3 ประการคือ

- 1.1 โดยการจัดลำดับความสำคัญของค่านิยมและสิ่งจูงใจเสียใหม่
- 1.2 โดยการทำให้เกิดการแบ่งแยกกันภายในระบบค่านิยม
- 1.3 โดยการปรับปรุงระบบการศึกษา

2. สถาบันต่างๆที่มีอยู่ภายในประเทศอาจมีผลกระทบต่อ

- 2.1 การคำนวณต้นทุนและผลประโยชน์ของโครงการลงทุนโดยตรง
- 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตและการกระจายรายได้
- 2.3 ความเป็นระเบียบทางเศรษฐกิจ
- 2.4 ความรู้เกี่ยวกับโอกาสทางเศรษฐกิจ
- 2.5 สิ่งจูงใจและระบบค่านิยม

ศาสนาและวัฒนธรรม

ระบบการเมืองและการปกครอง

ถ้าหากระบบการเมืองและการปกครองของประเทศมีความมั่นคงและปลอดภัยก็จะชักจูงให้ผู้ลงทุนกล้าทำการลงทุนประชาชนมีกำลังใจในการประกอบอาชีพเพื่อเสริมสร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของตนแต่ในทางตรงข้ามถ้าหากบรรยากาศทางการเมืองและการปกครองไม่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนผู้ลงทุนทั้งชาวพื้นเมืองและชาวต่างประเทศก็จะไม่กล้าทำการลงทุนจึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ระบบการบริหารและการพัฒนา

1. ความหมายของการบริหารการพัฒนาประกอบด้วยแนวคิดสองทัศนะคือ

- 1.1 การบริหารการพัฒนาคือการบริหารงานหรือการบริหารราชการในประเทศกำลังพัฒนาที่มุ่งมั่นพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
- 1.2 การบริหารการพัฒนาได้แก่การบริหารโครงการและแผนงานต่างๆเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนา

2. หลักของการบริหารการพัฒนาได้แก่

- 2.1 การบริหารการพัฒนาต้องมุ่งผลสำเร็จตามนโยบายการพัฒนาประเทศเป็นหลัก
- 2.2 การบริหารการพัฒนาจะต้องเป็นการร่วมมือกันระหว่างฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายการเมืองฝ่ายข้าราชการประจำภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป
- 2.3 การบริหารการพัฒนาจะต้องหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจบังคับแต่ใช้วิธีการชักจูงให้เกิดความร่วมมือกับรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ
- 2.4 การบริหารการพัฒนาจะต้องใช้ความรู้และวิชาการหลายสาขาประกอบกัน
- 2.5 การบริหารการพัฒนาควรแยกออกจากการพิทักษ์รักษากฎหมาย
- 2.6 การบริหารการพัฒนาจะต้องได้รับการสนับสนุนจากข้าราชการผู้ใหญ่ฝ่ายบริหารและหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 จะต้องมีการพัฒนาการบริหารอยู่ตลอดเวลา

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาเศรษฐกิจ(ทฤษฎีและนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ. ประชุม อินทรโชติ.)

เหตุผลที่รัฐบาลต้องเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ

โดยที่ทุกประเทศมีทรัพยากรจำกัดเมื่อเทียบกับความต้องการดั่งนั้นทุกประเทศจึงเผชิญกับปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจเหมือนกันนั่นคือปัญหาที่จะต้องสนใจว่าจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดไปเพื่อผลิตสินค้าอะไรจำนวนเท่าใดผลิตอย่างไรและผลิตเพื่อใครในการนี้แต่ละประเทศจะใช้วิธีการที่แตกต่างกันไปในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวบางประเทศจะใช้ระบบการวางแผนจากส่วนกลางและบางประเทศจะใช้ระบบตลาดแต่ประเทศส่วนมากจะใช้ระบบผสมมาแก้ไขปัญหา

เมื่อประเทศส่วนมากรวมทั้งประเทศไทยด้วยใช้ระบบผสมมาแก้ไขปัญหาดังนั้นจึงต้องทำความเข้าใจถึงเงื่อนไขและข้อจำกัดของระบบตลาดซึ่งก็จะนำไปสู่เหตุผลหรือความจำเป็นที่รัฐบาลต้องเข้ามาแทรกแซงระบบตลาดในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

เหตุผลที่รัฐบาลต้องเข้ามาวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจก็เนื่องมาจากระบบตลาดมีข้อจำกัดรัฐบาลจึงต้องเข้ามาเสริมบทบาทของระบบตลาดเพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบเศรษฐกิจของประเทศสามารถมีความเจริญเติบโตไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมีประสิทธิภาพและมีความเสมอภาค

การที่รัฐบาลเข้ามามีบทบาทนั้นนอกจากจะเป็นผลดีต่อภาคเอกชนและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศแล้วยังอาจก่อให้เกิดผลเสียต่างๆจากการที่รัฐบาลมีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้นด้วย

แนวคิดพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์

ระบบตลาดมีข้อได้เปรียบกว่าระบบการวางแผนจากส่วนกลาง 2 ประการคือ

1. ระบบตลาดสามารถจัดสรรทรัพยากรไปเพื่อผลิตสินค้าและบริการต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้บริโภค
2. ระบบตลาดมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีกว่าและรวดเร็วกว่าระบบการวางแผนจากส่วนกลางที่ต้องคอยให้รัฐบาลทำการพิจารณาก่อนแล้วจึงจะดำเนินการได้

เหตุผลที่รัฐบาลต้องแทรกแซงระบบตลาด

เหตุผลสำคัญที่ทำให้รัฐบาลต้องเข้าแทรกแซงระบบตลาดส่วนใหญ่เกิดจากข้อจำกัดของระบบตลาดและเกิดจากรัฐบาลมีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

เหตุผลที่รัฐบาลต้องวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

เหตุผลที่รัฐบาลต้องวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจก็คือ (1) เพื่อจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ (2) เพื่อประสานการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ (3) เพื่อให้ได้รับเงินกู้และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ (4) เพื่อวางแผนตามสมัยนิยม

หน้าที่ของรัฐบาลในการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. หน้าที่ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลมี 6 ประการคือ
 - 1.1 การชี้นำและการส่งเสริมการพัฒนาประเทศ
 - 1.2 การจัดให้มีสินค้าสาธารณะและโครงการขั้นพื้นฐานต่างๆ
 - 1.3 การปรับปรุงการกระจายรายได้
 - 1.4 การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
 - 1.5 การส่งเสริมและความควบคุมภาคเอกชน
 - 1.6 การติดต่อและปรับปรุงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ
2. ภารกิจด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลมี 3 ประการคือ
 - 2.1 การวางแผนพัฒนาประเทศ
 - 2.2 การปฏิบัติตามแผนพัฒนา
 - 2.3 การติดตามประเมินผลการดำเนินงานพัฒนา

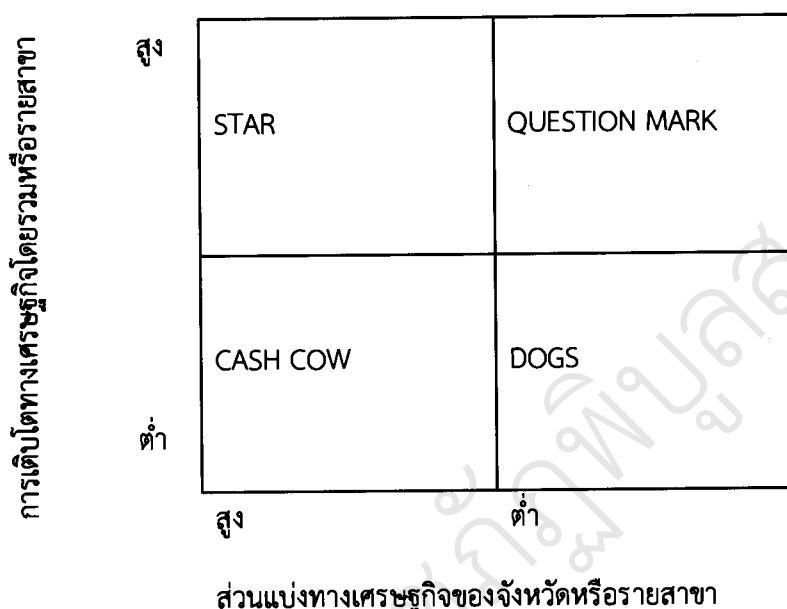
ความแตกต่างในบทบาทและหน้าที่ของรัฐบาลภายใต้ระบบเศรษฐกิจที่แตกต่าง

1. ความแตกต่างในบทบาทและหน้าที่ของรัฐบาลภายใต้ระบบเศรษฐกิจที่ต่างกันสามารถพิจารณาได้จากเกณฑ์ทั้งสองคือขนาดการควบคุมภาคเอกชนโดยรัฐบาลและขนาดการลงทุนของภาครัฐบาล
2. ขนาดการควบคุมภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมจะมีน้อยกว่าระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมในขณะเดียวกันขนาดการลงทุนของภาครัฐบาลในประเทศทุนนิยมก็จะมีน้อยกว่าขนาดการลงทุนของภาครัฐบาลในประเทศที่ยึดถือระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม
3. สำหรับการวางแผนรายได้นั้นในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและสังคมนิยมก็มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านจุดมุ่งหมายของการวางแผนและวิธีการวางแผนขอบข่ายของการวางแผนการระดมและจัดสรรทรัพยากร

2.1.6 แนวความคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาโดย BCG Matrix

วิธี BCG Matrix วิธีนี้คิดโดย Boston Consulting Group โดยเป็นการประเมินสถานการณ์ทางการตลาดว่าขณะนี้มีความน่าลงทุนเพียงใด เพื่อใช้กำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์การ

ดำเนินงานต่อไป วิธีการวิเคราะห์ทำได้โดยการพิจารณาตลาดที่มีการเติบโตมากน้อยเพียงใด และขณะนี้องค์กรมีส่วนแบ่งตลาดในกิจการประเภทนี้อย่างไรบ้าง ในตาราง BCG Matrix จะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน (ดังแสดงในภาพที่ 1) ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงได้นำเอาหลัก BCG ทางด้านบริหารมาประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ และลักษณะดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4แสดง BCG Matrix

Star หมายถึง สถานการณ์ที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ขณะที่จังหวัดมีส่วนแบ่งตลาดสูง บ่งชี้ได้ว่าจังหวัดมีศักยภาพในการพัฒนาจังหวัดซึ่งสะท้อนได้จากมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด แต่หากต้องการให้ศักยภาพการพัฒนาเพิ่มขึ้นหรือต้องการที่จะแข่งขันในตลาดได้ ควรจะต้องเพิ่มเงินลงทุนในปริมาณมาก

Question Mark หมายถึง สถานการณ์ที่การเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว และขณะที่ส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจของจังหวัดมีสัดส่วนที่น้อย สถานการณ์เช่นนี้จึงเป็นต้องสร้างโอกาสในการเพิ่มส่วนแบ่งตลาด ซึ่งต้องการเงินลงทุนเป็นปริมาณมากเช่นกัน

Cash cow หมายถึง สถานการณ์ที่การเจริญเติบโตที่ช้า ขณะที่ส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจของจังหวัดสูงอยู่แล้ว ซึ่งอาจส่งเสริมให้จังหวัดมีศักยภาพการพัฒนาที่สูงและสามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้สูง แต่ทำได้ยาก

Dogs หมายถึง สถานการณ์ที่การเจริญเติบโตช้า และมีส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจของจังหวัดน้อย ซึ่งสถานการณ์เช่นนี้ไม่น่าสนใจที่ส่งเสริมศักยภาพการพัฒนาต่อไป

ดังนั้นแมทริกซ์ BCG จะแสดงฐานะหรือความแข็งแกร่งของจังหวัดและหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาได้

ข้อพิจารณาการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

การสร้างแมทริกซ์ BCG เพื่อสามารถจัดสรรทรัพยากรไปสู่หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาหรือผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดดังนั้นกลยุทธ์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับแมทริกซ์ BCG ประกอบไปด้วย

1. **ลงทุน (Build)** กลยุทธ์นี้เพื่อการสร้างมูลค่าทางผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดหรือรายสาขาให้เป็นผู้จำหน่ายเหมาะสมกับจังหวัดหรือสาขาที่ตกอยู่ในช่อง Question Marks เพราะมีโอกาสในการก้าวเป็น star

2. **รักษา (Hold)** เป็นกลยุทธ์ที่ต้องเก็บรักษามูลค่าทางผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดหรือรายสาขาและรักษาส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจของจังหวัดหรือรายสาขาไว้ไม่สูญเสียให้คู่แข่งกลยุทธ์นี้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ที่เป็นวัวนมอยู่ (Cash Cows) เพราะรักษามูลค่าทางผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดหรือรายสาขาให้นานที่สุด

3. **เก็บเกี่ยว (Harvest)** วัตถุประสงค์หลักคือสร้างรายได้ให้กับจังหวัดในระยะสั้นโดยไม่คำนึงถึงระยะยาวกลยุทธ์นี้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ที่เป็นวัวนมแต่อยู่ในฐานะที่อ่อนแอ (Weak Cash Cows) และอาจจะรวมถึงจังหวัดและสาขาที่ตกอยู่ในช่อง Question Marks และ Dogs ด้วย

4. **ขายทิ้ง (Divest)** เป็นกลยุทธ์ที่จังหวัดหรือรายสาขาจะต้องตัดสินใจหยุดลงทุนหรือทิ้งไปเนื่องจากก่อให้เกิดรายได้หรือรายได้ไม่มากนักและขาดความน่าสนใจและสมควรที่จะจัดสรรทรัพยากรไปในจังหวัดหรือสาขาอื่น ที่สามารถสร้างรายได้ให้มากกว่ากลยุทธ์นี้เหมาะสมจังหวัดหรือสาขาที่ตกอยู่ในช่อง Dogs

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งได้ดังนี้ 1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีวิธีการศึกษาในลักษณะตัวแบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG) และ 2) งานศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก มีดังนี้

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีวิธีการศึกษาในลักษณะตัวแบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG)

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษาในแบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG) ผู้วิจัยหลายๆ ด้านพยายามนำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพของทั้งทางธุรกิจและทางเศรษฐกิจ โดยนำสถิติที่มีอยู่มาประยุกต์ตามทฤษฎี เพื่อให้เห็น

ถึงที่ตั้งหรือตำแหน่งของตนเองในเชิงเปรียบเทียบ เช่น การศึกษาของพิเชษฐ มุสิกโปดก ศึกษาเมื่อปี 2551เป็นการศึกษาในเชิงการพัฒนาศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม ศึกษาจุดอ่อนของประเทศไทยในการนำเอา BCG Matrix Model มาใช้ประเมินอุตสาหกรรมของไทย พบว่า การนำเอา BCG Matrix Model มาประเมินศักยภาพด้านการส่งออกของไทยอาจจะมีข้อจำกัด ดังนี้ 1) รายละเอียดของสินค้าในการส่งออกมีรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน ทำให้อุตสาหกรรมที่จะนำมาเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ อยู่ในคนละกลุ่มกันเช่นอุตสาหกรรมยา เป็นต้น 2) จากข้อมูลปี 2546 ข้อมูลการส่งออกไม่สะท้อนต่อศักยภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งอาจเป็นช่วงการผลิตเพื่อกักตุนสินค้าคงคลังมากกว่าการส่งออก ดังนั้นข้อเสนอแนะจากงานวิจัยชิ้นนี้คือควรใช้ข้อมูลส่งออกเฉลี่ย 5 ปี เพื่อที่จะสะท้อนถึงสภาพอุตสาหกรรมได้อย่างแท้จริงขณะที่การศึกษาศักยภาพด้านการแข่งขันเชิงธุรกิจของสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมศึกษาเมื่อปี 2549 เป็นศึกษาเกี่ยวกับเมทริกซ์ความเจริญเติบโต-ส่วนครองตลาดโดยใช้ BCG (BCG Matrix) เพื่อวิเคราะห์บริษัทผลิตเบียร์ที่จะเพิ่มยอดขายโดยการเพิ่มชนิดหรือรูปแบบใหม่ๆ ของผลิตภัณฑ์ เมื่อพิจารณาเกณฑ์ในการแบ่งเรียบร้อยแล้วก็นำมาสร้างเป็นเมทริกซ์แบ่งออกเป็น 4 ผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลิตภัณฑ์ที่น่าสงสัย (Question Mark) คือ ผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในธุรกิจที่น่าสนใจเพราะมีอัตราการขยายตัวของตลาดสูงกว่า 10% อาจจะเป็นเพราะว่าธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์นี้มีผู้นำตลาดอยู่แล้ว และบริษัทเพิ่งเข้าสู่ตลาดไม่นาน ดังนั้น เพราะความน่าสนใจของตลาดทำให้ผู้บริหารยังต้องดูแลและให้ความสนใจอย่างมาก รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากร ไปในผลิตภัณฑ์นี้ไม่ว่าจะเป็นการทำการตลาด การวางกลยุทธ์ 2) ผลิตภัณฑ์ที่เป็นดาวเด่น (Star) ผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในส่วนนี้มักจะก้าวมาจากส่วนที่เป็นผลิตภัณฑ์ที่น่าสงสัย ถ้าสามารถพัฒนาได้ประสบความสำเร็จเพราะสามารถแย่งส่วนแบ่งตลาดมาเป็นผู้นำตลาดได้โดยเกณฑ์ที่แบ่งก็คือมีส่วนแบ่งตลาดเชิงเปรียบเทียบที่มากกว่า 1 เท่า ($> 1 X$) และอัตราการขยายตัวของตลาดมากกว่า 10% กลยุทธ์ของบริษัทในช่วงนี้ก็คือการทำการตลาดเพื่อรักษาความเป็นเจ้าตลาดและป้องกันคู่แข่งให้นานที่สุด 3) ผลิตภัณฑ์ที่เป็นวัวนม (Cash Cows) ผู้บริหารจะต้องคำนึงว่าถ้าผลิตภัณฑ์นี้มีส่วนแบ่งตลาดเชิงเปรียบเทียบลดลงเมื่อใดจะต้องจัดสรรทรัพยากรมาดูแลผลิตภัณฑ์นี้อย่างต่อเนื่อง มิฉะนั้น จะทำให้ผลิตภัณฑ์กลายเป็นปัญหาได้ 4) ผลิตภัณฑ์ที่เป็นสุนัขหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นปัญหา (Dogs) ถ้าบริษัทมีผลิตภัณฑ์อยู่ในส่วนนี้ผู้บริหารควรจะคำนึงว่าถ้าต้องการรักษาผลิตภัณฑ์นี้ให้อยู่ในตลาดก็ต้องมีเหตุผลที่สำคัญในการเก็บเอาไว้เช่น อาจจะเป็นประโยชน์ในการผลิตสินค้าอื่นที่เป็น Cash Cows หรือ Star แต่ถ้าไม่บริษัทควรจะออกจากตลาดในผลิตภัณฑ์นี้จากตัวอย่างในรูปบริษัทแห่งนี้ไม่มีผลิตภัณฑ์อยู่ในส่วนนี้เลย และการศึกษาในเชิงการพัฒนาของนงนุช อังยุธิกุล และคณะ ศึกษาในปี 2550 ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดแพร่ตั้งแต่ปี 2524 - 2547 เพื่อประเมินความสามารถหลักและกำหนดตำแหน่งยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตทั้งหมดรวมของจังหวัด โดยใช้หลักการวิเคราะห์ศักยภาพรายสาขาเศรษฐกิจด้วยต่างๆดังนี้ 1) วิธี Latent quotient (LQ) ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดแพร่มีศักยภาพการพัฒนาในสาขาขายส่งขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ฯ รองลงมาคือ สาขาเกษตรกรรม 2) วิธีการวิเคราะห์ด้วย BCG matrix ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดแพร่อยู่ในตำแหน่ง Dogs เมื่อเทียบกับกลุ่มทางจังหวัดภาคเหนือ หมายถึง มีอัตราการเติบโตของตลาดต่ำและมีสัดส่วนครองตลาดต่ำ

ดังนั้นในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารต่างๆ เพื่อศึกษาเป็นเครื่องมือของงานวิจัยโดยเฉพาะตัวแบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG) ซึ่งมีการใช้วิธีการศึกษานี้น้อยมากกับการศึกษาในเชิงเศรษฐกิจแต่โดยส่วนใหญ่จะวัดเพื่อในเชิงธุรกิจ ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ทั้งแนวคิดและวิธีการทำซึ่งได้จากการทบทวนงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น

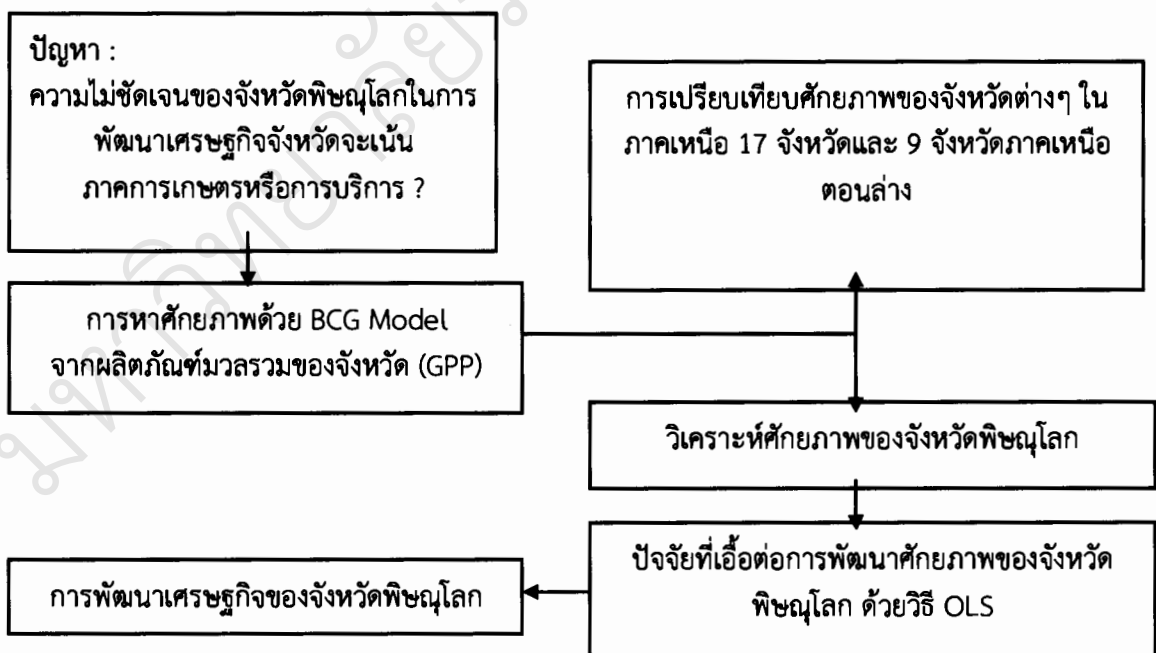
2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจได้ดังมีเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ศึกษาปัจจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจต่อไปนี้

ปัจจัยคุณลักษณะทั่วไปของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ (อาทิ ครุศากยวงศ์, 2551) ในกลุ่มจังหวัดชุมพร ระนองและสุราษฎร์ธานี ใช้อายุและระดับการศึกษาซึ่งมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งได้แบ่งการพัฒนาออกเป็นด้านต่างๆ ของการพัฒนาเศรษฐกิจโดยใช้แบบสอบถามในเก็บตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง และได้อภิปรายผลการวิจัยไว้คือ การพัฒนาประเทศในอัตราที่เหมาะสมจำเป็นต้องยกระดับเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพจากการมีงานทำ การลงทุน การจ้างงาน การสร้างงานในธุรกิจการค้า การท่องเที่ยวและการบริการ ตลอดจนปรับการชำระเงินของประเทศให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจ แต่อย่างไรจากการศึกษาพบว่าจำนวนประชากรไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่เกิดจากการที่เอกชนและประชาชนเห็นว่าการพัฒนาเศรษฐกิจ การกระตุ้นเศรษฐกิจควรเป็นหน้าที่หลักของรัฐบาล การเติบโตของประชากรและการพัฒนาเศรษฐกิจระดับภูมิภาค วารินทร์วงศ์หาญเขาว์ ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยว่า การกระจายของประชากรในภูมิภาคฯ ย่อมกระทบกระเทือนถึงลักษณะการผลิต การจ้างงาน การลงทุน และการบริโภคของระบบเศรษฐกิจในลักษณะต่างๆ ดังนั้นรายได้ การแจกแจงรายได้ และลักษณะการผลิตของระบบเศรษฐกิจย่อมอาจกระทบกระเทือนถึงอัตราการผลิต อัตราการตายและสัดส่วนโครงสร้างของประชากรการเติบโตของเมืองนั้นส่วนมากเติบโตเนื่องจากการขยายตัวของเขตอุตสาหกรรมในเมือง อุตสาหกรรมต่างๆ เหล่านี้ขยายตัวโดยอาศัยวิทยาการที่ใช้ทุนมากกว่าปัจจัยการผลิต ดังนั้นจึงไม่เกิดการจ้างงานได้อย่างกว้างขวางได้ แต่อย่างไรก็ตามยังมีเขตการเกษตรที่ยังคงเป็นเขตที่จะต้องได้รับความสนใจซึ่งอาจเกิดการจ้างงานที่สูงได้ ถ้าผลิตภาพทางการเกษตรที่สูงคนจำทำให้กสิกรรมมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่นโยบายต่างๆ ที่จะทำให้ผลิตภาพทางการเกษตรสูงขึ้นนั้น มักไม่ค่อยจะมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรปัจจัยที่กำหนดการขยายตัวทางเศรษฐกิจในการศึกษาของสมชัย จิตสุชนและคณะ มีข้อสังเกตต่างๆ ดังนี้ 1) ปัจจัยพื้นฐานตามทฤษฎีดั้งเดิมและปัจจัยพื้นฐานตามทฤษฎีสสมัยใหม่ มีบทบาทต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ 2) ปัจจัยภูมิศาสตร์และปัจจัยเชิงวัฒนธรรมมีบทบาทน้อยในการอธิบายความแตกต่างในเรื่องของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ 3) ปัจจัยเชิงสถาบันไม่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะสั้น แต่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระยะยาว 4) มิติทางด้านคุณภาพของปัจจัย เช่น คุณภาพการศึกษา คุณภาพในการทำงานวิจัยและพัฒนา มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจไม่น้อยไปกว่ามิติทางด้านปริมาณ 5) เมื่อพิจารณาในบริบทของไทย พบว่า ในด้านปริมาณไทยมีปัญหาในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานและรายจ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาเป็นหลัก แต่ในด้านคุณภาพ ไทยกลับมีปัญหามากในหลายๆ ปัจจัย ได้แก่ คุณภาพของประชากร คุณภาพการศึกษา คุณภาพของการวิจัยและพัฒนา และคุณภาพของการรับถ่ายทอด

เทคโนโลยีผ่านการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศ ดังนั้นจากการศึกษาได้เสนอไว้ว่า การพัฒนาปัจจัยมหภาคที่สำคัญและมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ควรหันมาสนใจในมิติทางคุณภาพ และเชิงสถาบันมากยิ่งขึ้น ดังนั้นตัวแปรทางเศรษฐกิจต่างๆ สามารถศึกษาได้ทั้งสมการเอกลักษณ์ (Identity Equation) และสมการพฤติกรรม (Behavioral Equation) จากศึกษาของวิภา เอี่ยมวิลาวัลย์ ซึ่งได้ศึกษาในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ ในการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อรายรับของกรุงเทพมหานคร ในสมการเอกลักษณ์จะประกอบด้วย 4 สมการคือ 1) สมการรายรับของกรุงเทพมหานคร 2) สมการส่วนที่เป็นรายได้ 3) สมการส่วนมิใช่รายได้ และ 4) สมการรายได้ประจำส่วนที่เป็นสมการพฤติกรรม ประกอบด้วย 3 สมการคือ 1) สมการภาษีอากรและค่าธรรมเนียม มีตัวแปรดังนี้ ตัวแปรภาษีอากรและค่าธรรมเนียม ตัวแปรปริมาณขายสุราทั้งประเทศ ตัวแปรจำนวนรถที่จดทะเบียนในกรุงเทพมหานคร ตัวแปรจำนวนร้านค้า ห้างหุ้นส่วนฯ และบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา ตัวแปรจำนวนร้านค้า ห้างหุ้นส่วนฯ และบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครสองปีที่ผ่านมา ตัวแปรภาษีอากรและค่าธรรมเนียมปีที่ผ่านมา 2) สมการรายได้ทรัพย์สิน รายได้จาก การพาณิชย์และสาธารณูปโภค รายได้เบ็ดเตล็ด ตัวแปรดังนี้ ตัวแปรรายได้จากทรัพย์สิน ตัวแปรค่าเช่า ถ่วงน้ำหนัก ตัวแปรรายได้ของสถานธนาฑูบาล สำนักงานตลาดและสำนักงานปุย ตัวแปรรายได้จากทรัพย์สินฯ ที่ผ่านมา และ 3) สมการเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ตัวแปรดังนี้ ตัวแปรเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ตัวแปรจำนวนประชากรในกรุงเทพ ตัวแปรผลิตภัณฑ์รายได้ของกรุงเทพมหานคร ตัวแปรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลปีที่ผ่านมา ตัวแปรที่ไม่มีสมการในการประมาณค่า และตัวแปรเงินกู้ จากสมการดังกล่าว ได้ใช้วิธี Ordinary Least Squares Multiple Regression ซึ่งทุกตัวแปรที่ได้นำมาศึกษามีระดับนัยสำคัญทางสถิติทั้งสิ้น

2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยใช้ทั้งการวิเคราะห์เชิงคุณภาพแบบการพรรณนา และการวิเคราะห์เชิงปริมาณจากการคำนวณ ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) โดยเป็นลักษณะการพรรณนาของโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อที่ 1 เช่นที่ดิน จำนวนแรงงาน เงินทุนหรืองบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล และสถานประกอบการ ของจังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 ข้อ 3 และข้อ 4 โดยวัตถุประสงค์ข้อ 2 และ ข้อ 3 เป็นการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดโดยใช้แบบจำลอง BCG ซึ่งต้องวัดการเจริญเติบโตของจังหวัดและรายสาขาหน่วยเศรษฐกิจ รวมถึงการวัดส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจของจังหวัดและรายสาขาหน่วยเศรษฐกิจ สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 อาศัยแบบจำลองทางเศรษฐมิติในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลก ด้วยวิธีการทางเศรษฐมิติ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สมการถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 เครื่องมือในการวิเคราะห์และแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในส่วนนี้ จะเป็นการวัดศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดตามแนวความคิดแบบ BCG ซึ่งแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) การวัดการเจริญเติบโตของจังหวัดในภาคเหนือ และรายสาขากิจกรรมทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก 2) การวัดส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจของจังหวัดและรายสาขากิจกรรมทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก และ 3) เป็นการศึกษาแบบจำลองที่อธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 การวัดการเจริญเติบโต

3.1.1.1 การวัดการเจริญเติบโตของจังหวัด

$$\frac{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปีปัจจุบัน} - \text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปีก่อน}}{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปีก่อน}} \times 100$$

3.1.1.2 การวัดการเจริญเติบโตรายสาขาหน่วยเศรษฐกิจ

$$\frac{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมของสาขาทางเศรษฐกิจ ปีปัจจุบัน} - \text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมของสาขาทางเศรษฐกิจ ปีก่อน}}{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมของสาขาทางเศรษฐกิจ ปีก่อน}} \times 100$$

3.1.2 การวัดส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจ

3.1.2.1 การวัดส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจของจังหวัด

$$\frac{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด N}}{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง}} \times 100$$

หมายเหตุ : N คือ 17 จังหวัดภาคเหนือ

3.1.2.2 การวัดส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจของจังหวัดรายสาขา

$$\frac{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายสาขา M}}{\text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด}} \times 100$$

หมายเหตุ : M คือ สาขากิจกรรมทางเศรษฐกิจของจังหวัด

3.1.3 การศึกษาแบบจำลองที่อธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก

ในส่วนนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก โดยอาศัยแบบจำลองทางเศรษฐมิติ และเทคนิคการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) และกำหนดให้สมการอยู่ในลักษณะ Double Loglinear เพื่อให้ตัวแปรอิสระอยู่ในรูปร้อยละซึ่งข้อมูลที่น่ามาศึกษาเป็นข้อมูลแบบทุติยภูมิในลักษณะสถิติตั้งแต่ช่วงปี 2546 - 2555 ซึ่งเป็นการสำรวจของหน่วยงานหลักของข้อมูล ประกอบไปด้วย 1) งบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลก 2) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลก 3) จำนวนผู้มีงานทำใน

จังหวัดพิษณุโลก 4) อัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลก 5) พื้นที่ทางการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลก และ 6) อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดพิษณุโลกซึ่งสามารถนำไปสู่สมการและสมมติฐานดังต่อไปนี้

กำหนดให้สมการปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกมีดังนี้

$$\text{Log}(GPP_{\text{PHL}}) = \beta_0 + \beta_1 \text{Log}(Gx) + \beta_2 \text{Log}(\text{Manu}) + \beta_3 \text{Log}(\text{Em}) + \beta_4 \text{Log}(F) + \beta_5 \text{Log}(\text{Agri}) + \beta_6 \text{Log}(W)$$

โดยที่	GPP_{PHL}	=	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลก
	Gx	=	งบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลก
	Manu	=	จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลก
	Em	=	จำนวนผู้มีงานทำในจังหวัดพิษณุโลก
	F	=	อัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลก
	Agri	=	พื้นที่ทางการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลก
	W	=	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดพิษณุโลก

โดยสมมติฐานปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกมีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : ถ้างบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลกมีการเบิกจ่ายสูงจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าการเบิกจ่ายที่ต่ำ

$$\beta_1 > 0$$

สมมติฐานที่ 2 : ถ้าจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนมากจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่มีจำนวนน้อย

$$\beta_2 > 0$$

สมมติฐานที่ 3 : ถ้าจำนวนผู้มีงานทำในจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนมากจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าจำนวนผู้มีงานทำที่มีจำนวนน้อย

$$\beta_3 > 0$$

สมมติฐานที่ 4 : ถ้าอัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลกมีสูงจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าอัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานที่น้อย

$$\beta_4 > 0$$

สมมติฐานที่ 5: ถ้าพื้นที่ทางการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลกมีมากจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าผลผลิตทางเกษตรกรรมที่น้อย

$$B_5 > 0$$

สมมติฐานที่ 6: ถ้าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดพิษณุโลกอยู่ในระดับที่สูงจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่อยู่ในระดับต่ำ

$$B_6 > 0$$

3.2 วิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้แบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG) ในการวิเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริง (GPP) ของจังหวัดพิษณุโลกและกลุ่มจังหวัดในภาคเหนือ 17 จังหวัด ลักษณะของข้อมูลเป็นข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างศักยภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกกับกลุ่ม 17 จังหวัดภาคเหนือและ ประกอบกับจะศึกษาถึงรายสาขาของหน่วยเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกเพื่อศึกษาว่าสาขาใดเป็นสาขาที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดได้อย่างแท้จริง ด้วยการวิเคราะห์ตามแนวคิด Business portfolio ด้วยแบบจำลอง Boston consulting group matrix (BCG) ซึ่งจะศึกษาระหว่างปี 2536 – 2555 โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงละ 10 ปีตามวัฏจักรเศรษฐกิจซึ่งช่วงที่ 1 คือค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมของแต่ละจังหวัดในภาคเหนือปี 2536 – 2545 และช่วงที่ 2 คือค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมของแต่ละจังหวัดในภาคเหนือปี 2546 - 2555 เพื่อหาอัตราการเจริญเติบโตและส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจของจังหวัดและรายสาขาของหน่วยเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก รวมถึงศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลก โดยอาศัยแบบจำลองทางเศรษฐมิติ ด้วยการใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) ทั้งนี้ในการศึกษาถึงปัจจัยได้ใช้ฟังก์ชันแบบ Double Loglinear ใส่จำใส่ Log ไปในหน้าตัวแปรต้นทุกตัวเนื่องจากหน่วยของตัวแปรไม่เหมือนกันและเพื่อให้การตีความค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระอยู่ในรูปร้อยละ

3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา จะนำข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารทางวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ที่ได้ศึกษาเนื้อหาที่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ มาเป็นข้อมูลสนับสนุนทางด้านการวิเคราะห์ผลการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย ที่ดิน จำนวนแรงงาน เงินทุนหรืองบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล และสถานประกอบการ ของจังหวัดพิษณุโลก

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ จะนำข้อมูลจากหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการเก็บและรวบรวมข้อมูลในลักษณะสถิติ ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลสถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในภาคเหนือ (GPP)

จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.2 ข้อมูลสถิติงบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลก จาก

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.3 ข้อมูลสถิติจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลก จาก

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.4 ข้อมูลสถิติจำนวนผู้มีงานทำในจังหวัดพิษณุโลก จากสำนักงาน

สถิติแห่งชาติ

2.5 ข้อมูลสถิติอัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลก

จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.6 ข้อมูลสถิติพื้นที่ทางการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลก จาก

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2.7 ข้อมูลสถิติอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดพิษณุโลก จาก

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้เป็นการแสดงผลการวิจัยในส่วนโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก โดยทำการศึกษาถึงด้านปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และสถานประกอบการ อีกทั้งได้ศึกษาศักยภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกโดยการใช้แบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG) ได้ใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2555 เป็นการนำเสนอผลการศึกษาที่ใช้การวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงแบ่งการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

4.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดที่อยู่ภาคเหนือโดยมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เชื่อมต่อเศรษฐกิจคือมีแม่น้ำสองสายที่ไหลผ่านในจังหวัดประกอบด้วยแม่น้ำยม และแม่น้ำน่าน แบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองพิษณุโลก อำเภอชาติตระการ อำเภอนครไทย อำเภอเนินมะปราง อำเภอบางกระพุ่ม อำเภอบางระกำ อำเภอพรหมพิราม อำเภอวังทอง และอำเภอวัดโบสถ์ มีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 8.5 แสนคน จากลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดหน่วยเศรษฐกิจของจังหวัดอีกทั้งยังสะท้อนถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดจากปัจจัยการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก ได้ดังนี้

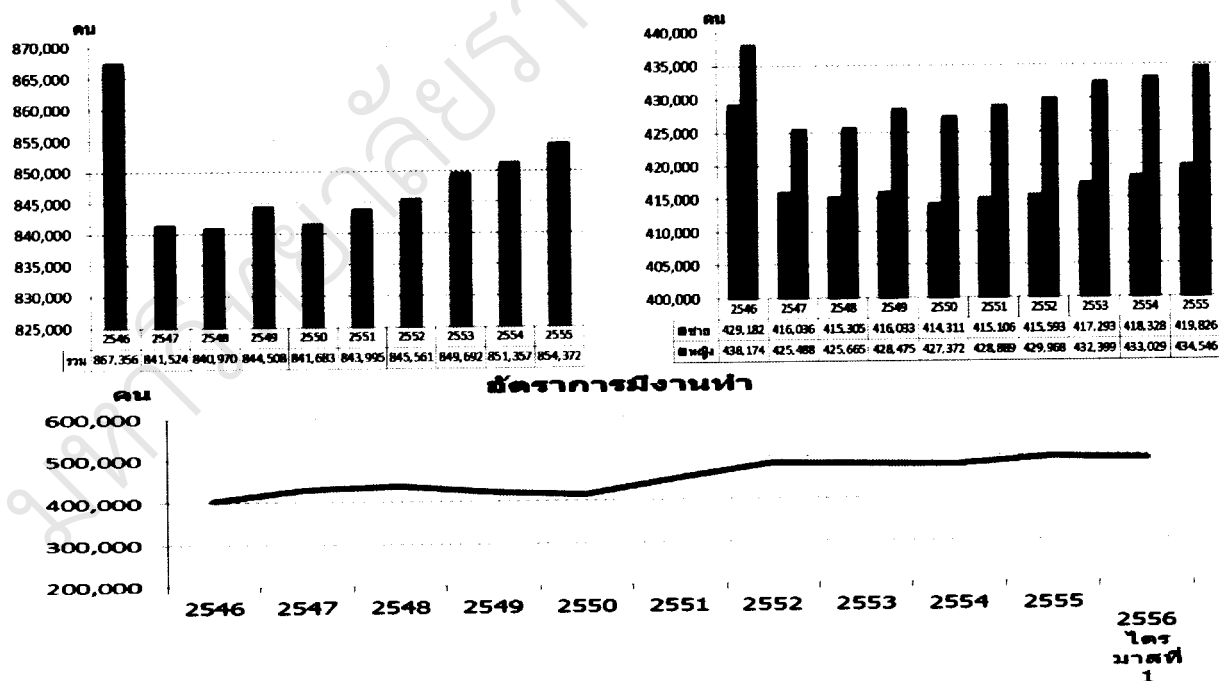
4.1.1 ด้านพื้นที่ (ที่ดิน)

จังหวัดพิษณุโลกมีเนื้อที่ประมาณ 10,815.89 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,795,909 ไร่ แบ่งออกเป็นพื้นที่ถือครองทางการเกษตร ประมาณ 3,057,730 ไร่ ทำการเกษตรทั้งการทำนาและพืชไร่ โดยการทำนาทำทั้งนาปีและนาปรัง ขณะที่พืชไร่ประกอบด้วย การปลูกข้าวโพด มันสำปะหลัง และถั่วเหลือง อีกส่วนหนึ่งทำปศุสัตว์ในการเลี้ยงโคเนื้อ กระบือ สุกร สัตว์ปีก และการประมง คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,601 ล้านบาทในปี 2552 พื้นที่ป่าไม้ ประมาณ 2,484,607 ไร่ ไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจได้แก่ ไม้สัก ไม้ประดู่ ไม้แดง ไม้เต็ง และไม้รังพื้นที่นอกการเกษตร ประมาณ 1,217,572 ไร่ประกอบด้วย ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย ประมาณ 80,762 ไร่ และที่เหลือเป็นพื้นที่เพื่อการดำเนินธุรกิจทางภาคบริการและอุตสาหกรรมประมาณ 1,136,810 ไร่ อีกทั้งยังมีทรัพยากรแร่ธาตุที่สำคัญต่อหน่วยเศรษฐกิจของจังหวัด (กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก. 2556) ดังนี้

1. การขุดทราย ในเขตอำเภอบางระกำ เพื่อการก่อสร้าง
2. แร่น้ำมัน บริษัทไทยเซลล์ประเทศไทยสัมปทานในเขตอำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชรซึ่งครอบคลุมอำเภอบางระกำจังหวัดพิษณุโลก
3. เหมืองแร่หิน ที่ตำบลบ้านม่วง อำเภอเนินมะปรางโดย ห้างหุ้นส่วนจำกัดดาวศุกกิจ ทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง
4. แร่ทองคำ บริษัทรัชภูมิไมนิ่งจำกัด สำรวจแร่ทองคำเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยในท้องที่ตำบลบ้านม่วง , ตำบลวังยาง , อำเภอเนินมะปราง
5. ปีโตรเลียม กรมพลังงาน โดยบริษัทวินซ่าออยด์ จำกัด สำรวจปิโตรเลียมเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยในท้องที่อำเภอวัดโบสถ์ วังยาง นครไทย และชาติตระการ

4.1.2 ด้านประชากร (แรงงาน)

ปี 2555 จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนประชากรทั้งสิ้นประมาณ 853,575 คน แบ่งออกเป็นผู้ชาย 419,254 คน และผู้หญิง 434,321 คน (ภาพที่ 5) มีความหนาแน่นประมาณ 78.91 คนต่อตารางกิโลเมตร แสดงให้เห็นว่าอุปสงค์และอุปทานของสินค้าและบริการที่จะเอื้อกับหน่วยเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ นับตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบัน สะท้อนได้จากอัตราการมีงานทำของประชากรภายในจังหวัดที่มีการจำนวนเฉลี่ยในแต่ละปีเพิ่มขึ้น

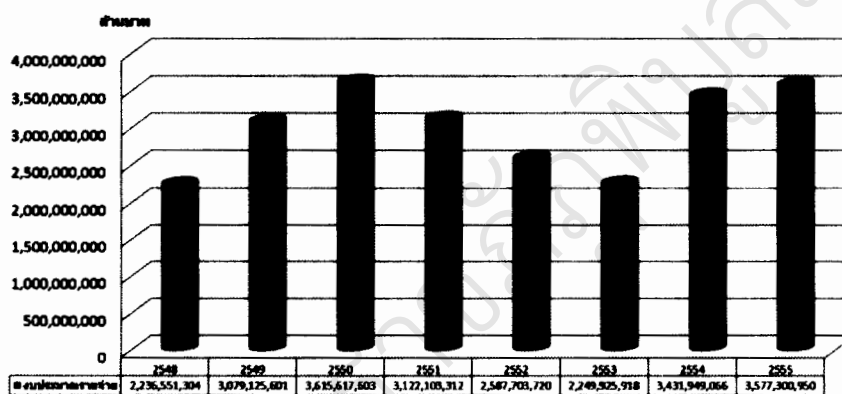

ภาพที่ 5 แสดงจำนวนประชากรและอัตราการมีงานทำของจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ จังหวัดพิษณุโลก

1.3 ด้านงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล (ทุน)

จากภาพที่ 6 แสดงงบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลกขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วยรายจ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการลงทุน และรายจ่ายงบกลาง ซึ่งข้อมูลของสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลกตั้งแต่ปี 2548 – 2555 พบว่า มีรายจ่ายรวมกันแล้วเฉลี่ยอยู่ที่ปีละ 2.99 พันล้านบาท ส่วนใหญ่แล้วเป็นงบรายจ่ายประจำ รองลงมาเป็นรายจ่ายเพื่อการลงทุน โดยในปี 2550 พบว่าจังหวัดพิษณุโลกมีการเบิกจ่ายงบลงทุนและงบรายจ่ายประจำที่เร่งตัวขึ้น จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามหมู่บ้านและคำวิญญานะของข้าราชการครูเป็นสำคัญ (รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินภาคเหนือ ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2550) อีกทั้งในปี 2555 รัฐบาลไทยยังมีโครงการปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจซึ่งทำให้จังหวัดพิษณุโลกมีการเบิกจ่ายเพิ่มขึ้นมากกว่าปีที่ผ่านมา

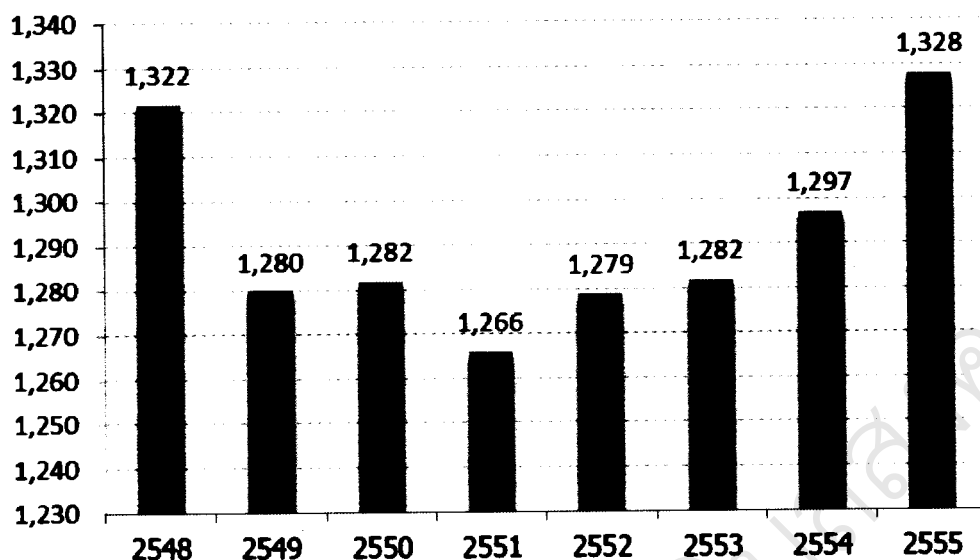
ภาพที่ 6 แสดงงบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลกปี 2548 – 2555

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติจากศูนย์ข้อมูลสถิติจังหวัด

1.4 ด้านสถานประกอบการประเภทโรงงาน (สถานประกอบการ)

จากภาพที่ 10 แสดงสถานประกอบการประเภทโรงงานของจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางการคมนาคม มีทำเลที่ตั้งทางภูมิภาคที่เหมาะสม และเป็นจุดศูนย์กลางของประเทศสามารถติดต่อระหว่าง ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางได้สะดวกรวมทั้งเป็นจุดตัดของการพัฒนาโครงข่าย โครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมจากแนวเหนือใต้ (North – South Corridor) เพื่อเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งพม่า ลาว และเวียดนาม ทำให้กลุ่มจังหวัดและเป็นจุดตัดของเส้นทางจากเหนือสู่ใต้ และจากตะวันออกสู่ตะวันตก หรือที่เรียกว่า “สี่แยกอินโดจีน” (รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมรายจังหวัด. บริษัท โสมาภา อินฟอร์เมชั่น เทคโนโลยี จำกัด. 2550) ซึ่งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่แล้วประกอบด้วย อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมอาหาร

และอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล จากการศึกษาพบว่าตั้งแต่ปี 2552 ถึง 2555 มีอัตราการของจำนวนโรงงานเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 7 แสดงสถานประกอบการประเภทโรงงานของจังหวัดพิษณุโลกปี 2548 – 2555
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

4.2 ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือทั้งหมด

การศึกษาในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ตามแนวคิด Business Portfolio ด้วยแบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG) ซึ่งจะแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง ช่วงละ 10 ปี ตามวัฏจักรเศรษฐกิจซึ่งช่วงที่ 1 คือ ปี 2536 – 2545 และช่วงที่ 2 คือ 2546 – 2555 เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในช่วงวัฏจักรเศรษฐกิจ ตามวัตถุประสงค์ในข้อที่ 2 และ 3 สามารถอธิบายผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

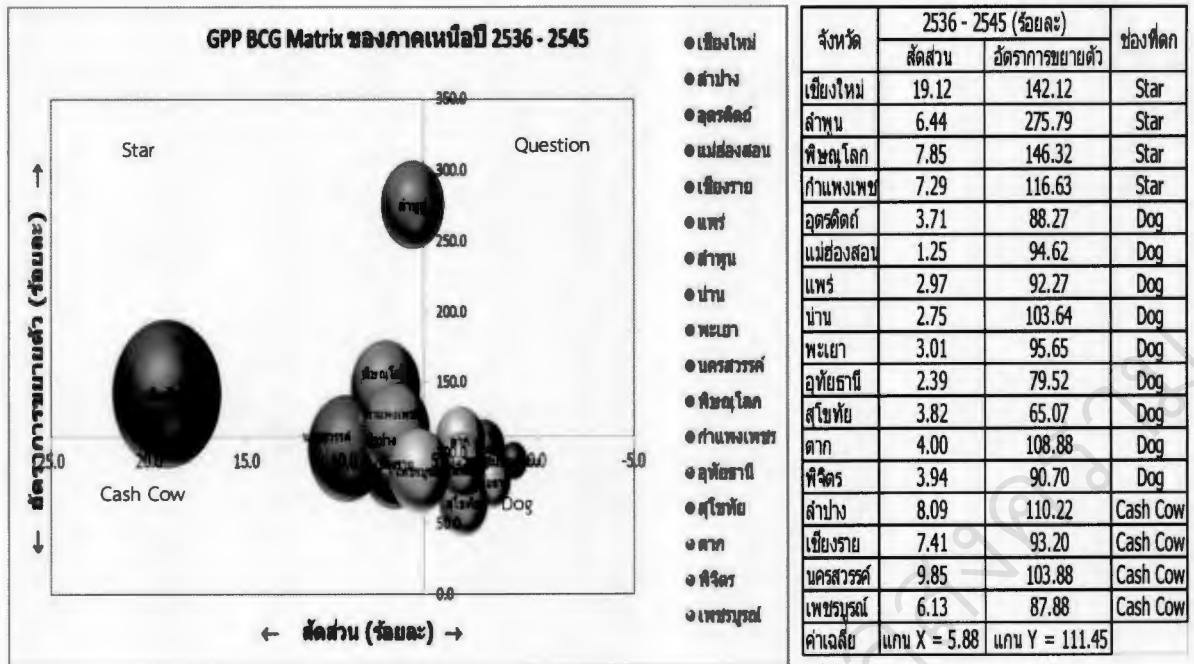
จากภาพที่ 8 เป็นการแสดงถึงศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือในปี 2536 – 2545 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาออกเป็นศักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่ เชียงใหม่ พิษณุโลก ลำพูน และกำแพงเพชร เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้มีศักยภาพด้านการบริการด้านการท่องเที่ยว ประกอบกับมีสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญในจังหวัดจึงทำให้อัตราการขยายตัว

ของเศรษฐกิจและสัดส่วนของเศรษฐกิจของจังหวัดเหล่านี้มีอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือ

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Cash Cow ได้แก่ นครสวรรค์ ลำปาง เชียงราย และ เพชรบูรณ์ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการสนับสนุนของเศรษฐกิจจากด้านการบริการการท่องเที่ยวเป็นหลัก ขณะที่อุตสาหกรรมการผลิตสนับสนุนเศรษฐกิจเพียงเล็กน้อย จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจของจังหวัดเหล่านี้มีอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือ

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Dog ได้แก่ ตาก น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน อุทัยธานี และ สุโขทัย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้เป็นกลุ่มจังหวัดที่ขาดการสนับสนุนของเศรษฐกิจจากด้านการบริการการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการผลิต จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจและสัดส่วนทางเศรษฐกิจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือ ดังนั้น ศักยภาพการแข่งขันของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือในช่วงปี 2536 - 2546 จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ จังหวัดลำพูน คิดเป็นร้อยละ 275.79 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือคือ จังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 19.12 ขณะที่จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตน้อยที่สุด คือ จังหวัดสุโขทัย คิดเป็นร้อยละ 65.07 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือคือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน คิดเป็นร้อยละ 1.25 อย่างไรก็ตามในช่วงการศึกษานี้เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Star ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ 146.32 และสัดส่วนของเศรษฐกิจของกลุ่มภาคเหนืออยู่ที่ร้อยละ 7.58

ภาพที่ 8 ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือด้วยแบบจำลอง BCG ในปี 2536 - 2545

ที่มา: สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

จากภาพที่ 9 เป็นการแสดงถึงศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ในปี 2546 - 2555 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาก่อเป็นศักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่ เชียงราย ลำพูน นครสวรรค์ กำแพงเพชร และ เพชรบูรณ์ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้มีศักยภาพด้านการบริการด้านการท่องเที่ยว เช่น เชียงราย ประกอบกับมีสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญในจังหวัด เช่น ลำพูน กำแพงเพชร เป็นต้น จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจและสัดส่วนของเศรษฐกิจของจังหวัดเหล่านี้มีอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัด ลำพูนและกำแพงเพชร ที่มีศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและต่อเนื่องสะท้อนได้จากตั้งแต่ปี 2536 - 2555 ที่มีผลการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลอง BCG ตกอยู่ในช่อง Star มาตลอด ถือว่าเป็นจังหวัดที่มีเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งเป็นอย่างมาก

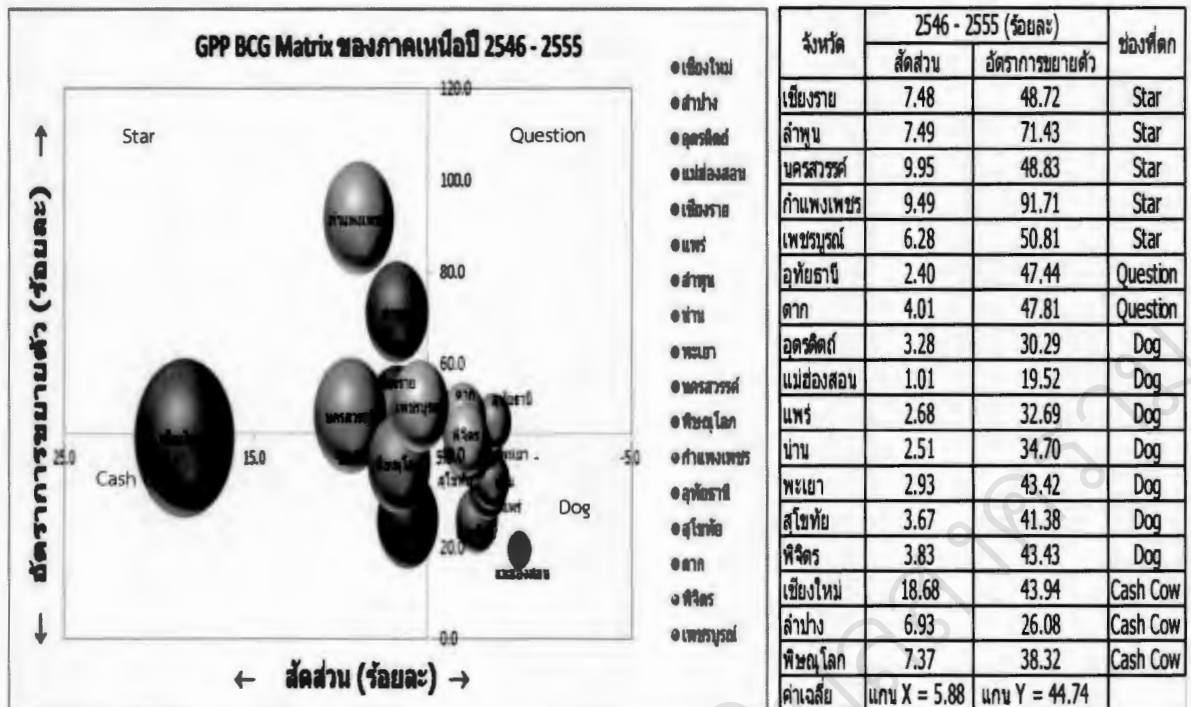
กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Cash Cow ได้แก่ เชียงใหม่ ลำปาง และพิษณุโลก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการสนับสนุนของเศรษฐกิจจากด้านการบริการการท่องเที่ยวเป็นหลัก อีกทั้งส่วนหนึ่งมาจากอุตสาหกรรมการผลิตที่สนับสนุนเศรษฐกิจของจังหวัด จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแต่ก็ยังมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่มีอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือเมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดพบว่า จังหวัดลำปาง ยังคงตกอยู่ในช่อง Cash Cow เหมือนเดิมเช่นเดียวกับช่วงปี 2536 - 2546 ขณะที่จังหวัดเชียงใหม่และพิษณุโลก มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจลดลงจึงทำให้ในปี 2546 -

2555 ตกอยู่ในช่อง Cash Cow จากปี 2536 – 2545 ที่เคยอยู่ในช่อง Star เนื่องจากมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงเล็กน้อยตามสภาวะทางเศรษฐกิจภายในประเทศที่ชะลอตัวลง โดยเฉพาะในช่วงปี 2550 – 2554

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Question ได้แก่ อุทัยธานีและตาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการสนับสนุนของเศรษฐกิจจากด้านการบริการการท่องเที่ยวเป็นหลัก อีกทั้งส่วนหนึ่งมาจากกิจกรรมของหน่วยเศรษฐกิจภายในจังหวัดที่ขับเคลื่อน จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจสูงกว่าค่าเฉลี่ยแต่ก็ยังมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่มีอัตราที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือ อย่างไรก็ตามจังหวัดอุทัยธานีและตากในปี 2546 – 2555 มีศักยภาพเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงปี 2536 - 2545 ที่ตกอยู่ในช่อง Dog แล้วมาตกอยู่ในช่อง Question จากอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจของจังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Dog ได้แก่ อุดรดิตถ์ แพร่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน พิจิตร และสุโขทัย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้เป็นกลุ่มจังหวัดเดิมๆที่เคยตกอยู่ในช่อง Dog เมื่อปี 2536 – 2545 เนื่องจากขาดการสนับสนุนของเศรษฐกิจจากด้านการบริการการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการผลิต จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจและสัดส่วนทางเศรษฐกิจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือ

ดังนั้น ศักยภาพการแข่งขันของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือในช่วงปี 2546 – 2555 จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ จังหวัดกำแพงเพชร คิดเป็นร้อยละ 91.71 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือคือ จังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 18.68 ขณะที่จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตและสัดส่วนของเศรษฐกิจที่น้อยที่สุด คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน คิดเป็นร้อยละ 19.52 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และร้อยละ 1.01 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือคือ ตามลำดับ อย่างไรก็ตามในช่วงการศึกษานี้เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Cash Cowซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ 26.08 และสัดส่วนของเศรษฐกิจของกลุ่มภาคเหนืออยู่ที่ร้อยละ 7.37 จากปี 2536 – 2545 ที่เคยอยู่ในช่อง Star เนื่องจากมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงเล็กน้อยตามสภาวะทางเศรษฐกิจภายในประเทศที่ชะลอตัวลง

ภาพที่ 9 ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือด้วยแบบจำลอง BCG ในปี 2546 - 2555

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

4.3 ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

ภาพที่ 10 เป็นการแสดงถึงศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างในปี 2536 - 2545 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาค้นคว้าออกเป็นศักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้

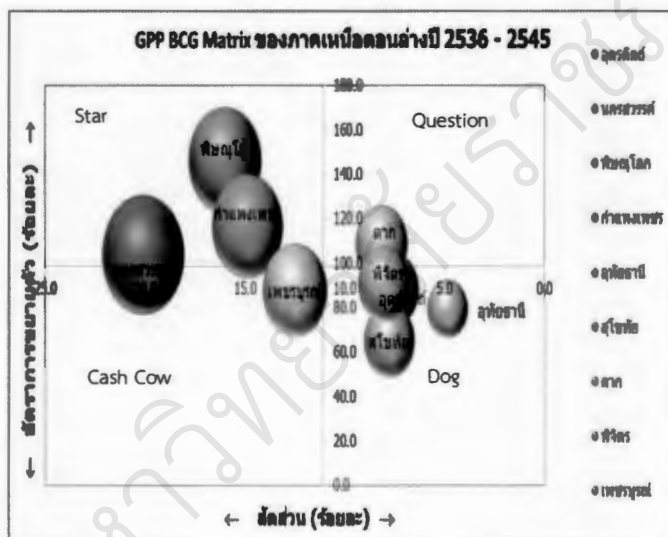
กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่ พิษณุโลกและกำแพงเพชร เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้มีศักยภาพด้านการบริการด้านการท่องเที่ยวเช่น พิษณุโลกมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมกับเป็นแหล่งท่องเที่ยวเช่น อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า น้ำตกและเส้นทางผ่านศูนย์กลางการค้าระหว่างภาคเหนือและภาคกลาง ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สะท้อนได้จากจำนวนโรงแรมเพิ่มขึ้นจากปี 2552 มีจำนวน 90 แห่ง เป็น 95 ในปี 2553 (สำนักงานสถิติแห่งชาติจังหวัดพิษณุโลก ตารางที่ 14.2 สถิติการท่องเที่ยวของจังหวัดพิษณุโลก พ.ศ. 2552 - 2554) ประกอบกับมีสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญในจังหวัด เช่น จังหวัดกำแพงเพชรที่มีอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ได้แก่บริษัท เบียร์ไทย (1991) จำกัด มหาชน, บริษัทอายโนะโมะโต้ะ(ประเทศไทย) จำกัด เป็นต้น จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจและสัดส่วนของเศรษฐกิจของจังหวัดเหล่านี้มีอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือ

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Cash Cow ได้แก่ นครสวรรค์ และเพชรบูรณ์ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการสนับสนุนของเศรษฐกิจ

จากด้านการบริการการท่องเที่ยวเป็นหลัก อีกทั้งส่วนหนึ่งมาจากอุตสาหกรรมการผลิตที่สนับสนุนเศรษฐกิจของจังหวัด จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแต่ก็ยังมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่มีอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือ

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Dog ได้แก่ อุดรดิตถ์ พิจิตร อุทัยธานี ตากและสุโขทัย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้เป็นกลุ่มจังหวัดที่ขาดการสนับสนุนของเศรษฐกิจจากด้านการบริการการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการผลิต จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจและสัดส่วนทางเศรษฐกิจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือ

ดังนั้น ศักยภาพการแข่งขันของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนล่างในช่วงปี 2536 - 2546 จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ จังหวัดพิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ 146.32 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างคือ จังหวัดนครสวรรค์ คิดเป็นร้อยละ 20.11 ขณะที่จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตน้อยที่สุดคือ จังหวัดสุโขทัย คิดเป็นร้อยละ 65.07 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือคือ จังหวัดอุทัยธานี คิดเป็นร้อยละ 4.89 อย่างไรก็ตามในช่วงการศึกษานี้เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Star ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ 146.32 และสัดส่วนของเศรษฐกิจของกลุ่มภาคเหนือตอนล่างอยู่ที่ร้อยละ 16.03

จังหวัด	2536 - 2545 (ร้อยละ)		ช่องที่ตก
	สัดส่วน	อัตราการขยายตัว	
พิษณุโลก	16.03	146.32	Star
กำแพงเพชร	14.89	116.63	Star
อุดรดิตถ์	7.57	88.27	Dog
อุทัยธานี	4.89	79.52	Dog
สุโขทัย	7.80	65.07	Dog
ตาก	8.17	108.88	Dog
พิจิตร	8.04	90.70	Dog
นครสวรรค์	20.11	103.88	Cash Cow
เพชรบูรณ์	12.52	87.88	Cash Cow
ค่าเฉลี่ย	แกน X = 11.11	แกน Y = 98.57	

ภาพที่ 10 ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างด้วยแบบจำลอง BCGในปี 2536 - 2545

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

จากภาพที่ 11 เป็นการแสดงถึงศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างในปี 2546 - 2555 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาออกเป็นศักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่ นครสวรรค์ กำแพงเพชร และเพชรบูรณ์ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้มีศักยภาพด้านการบริการด้านการท่องเที่ยว เช่น เพชรบูรณ์ ประกอบกับมีสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญในจังหวัดเช่น นครสวรรค์ กำแพงเพชร เป็นต้น จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจและสัดส่วนของเศรษฐกิจของจังหวัดเหล่านี้มีอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือตอนล่าง โดยเฉพาะจังหวัด กำแพงเพชร ที่มีศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและต่อเนื่องสะท้อนได้จากตั้งแต่ปี 2536 – 2555 ที่มีผลการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลอง BCG ตกอยู่ในช่อง Star มาตลอด ถือเป็นจังหวัดที่มีเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งเป็นอย่างมากทั้งในระดับภาคเหนือและภาคเหนือตอนล่าง

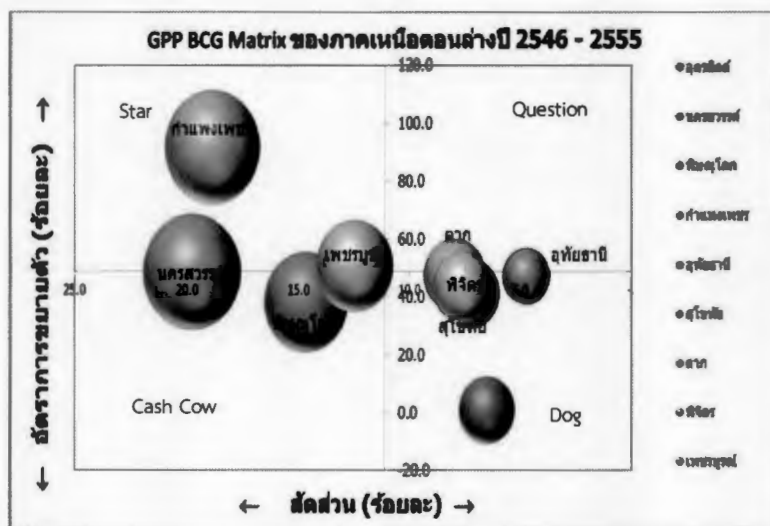
กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Cash Cow คือ พิษณุโลก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า เป็นจังหวัดที่มีการสนับสนุนของเศรษฐกิจจากด้านการบริการการท่องเที่ยวเป็นหลัก อีกทั้งส่วนหนึ่งมาจากอุตสาหกรรมการผลิตที่สนับสนุนเศรษฐกิจของจังหวัด จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแต่ก็ยังมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่มีอัตราที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือตอนล่างสะท้อนได้ว่าจังหวัดพิษณุโลกมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจลดลงจึงทำให้ในปี 2546 – 2555 ตกอยู่ในช่อง Cash Cow จากปี 2536 – 2545 ที่เคยอยู่ในช่อง Star เนื่องจากมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงเล็กน้อยตามสภาวะทางเศรษฐกิจภายในประเทศที่ชะลอตัวลง

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Question ได้แก่ อุทัยธานีและตาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการสนับสนุนของเศรษฐกิจจากด้านการบริการการท่องเที่ยวเป็นหลัก อีกทั้งส่วนหนึ่งมาจากกิจกรรมของหน่วยเศรษฐกิจภายในจังหวัดที่ขับเคลื่อน จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจสูงกว่าค่าเฉลี่ยแต่ก็ยังมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่มีอัตราที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือตอนล่าง อย่างไรก็ตามจังหวัดอุทัยธานีและตาก ในปี 2546 – 2555 มีศักยภาพเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงปี 2536 - 2545 ที่ตกอยู่ในช่อง Dog แล้วมาตกอยู่ในช่อง Question จากอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจของจังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Dog ได้แก่ อุตรดิตถ์ พิจิตรและสุโขทัย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า กลุ่มจังหวัดเหล่านี้เป็นกลุ่มจังหวัดเดิมๆที่เคยตกอยู่ในช่อง Dog เมื่อปี 2536 – 2545 เนื่องจากขาดการสนับสนุนของเศรษฐกิจจากด้านการบริการการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการผลิต จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจและสัดส่วนทางเศรษฐกิจต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่นๆในภาคเหนือตอนล่าง

ดังนั้น ศักยภาพการแข่งขันของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนล่างในช่วงปี 2546 – 2555 จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ จังหวัดกำแพงเพชร คิดเป็นร้อยละ 91.71 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างคือ จังหวัดนครสวรรค์ คิดเป็นร้อยละ 19.79 ขณะที่จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตน้อยที่สุด คือ จังหวัดอุตรดิตถ์ คิดเป็นร้อยละ 30.32 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่น้อยที่สุด คือ อุทัยธานี คิดเป็นร้อยละ 4.76 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง อย่างไรก็ตามในช่วงการศึกษานี้เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Cash Cow ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ 38.32 และสัดส่วนของเศรษฐกิจของกลุ่มภาคเหนือตอนล่างอยู่ที่ร้อยละ

14.66 จากปี 2536 – 2545 ที่เคยอยู่ในช่อง Star เนื่องจากมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงเล็กน้อยตามสภาวะทางเศรษฐกิจภายในประเทศที่ชะลอตัวลง

จังหวัด	2546 - 2555 (ร้อยละ)		ช่องที่ตก
	สัดส่วน	อัตราการขยายตัว	
นครสวรรค์	19.79	48.83	Star
กำแพงเพชร	18.88	91.71	Star
เพชรบูรณ์	12.48	50.81	Star
พิษณุโลก	14.66	38.32	Cash Cow
อุตรดิตถ์	6.52	30.29	Dog
สุโขทัย	7.29	41.38	Dog
พิจิตร	7.63	43.43	Dog
ลพบุรี	4.76	47.44	Question
ตาก	7.98	47.81	Question
ค่าเฉลี่ย	แกน X = 11.11	แกน Y = 48.89	

ภาพที่ 11 คักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างด้วยแบบจำลอง BCGในปี 2546 – 2555

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

4.4 คักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลก

จากภาพที่ 12 เป็นการแสดงถึงคักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกในปี 2536 – 2545 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาออกเป็นคักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้

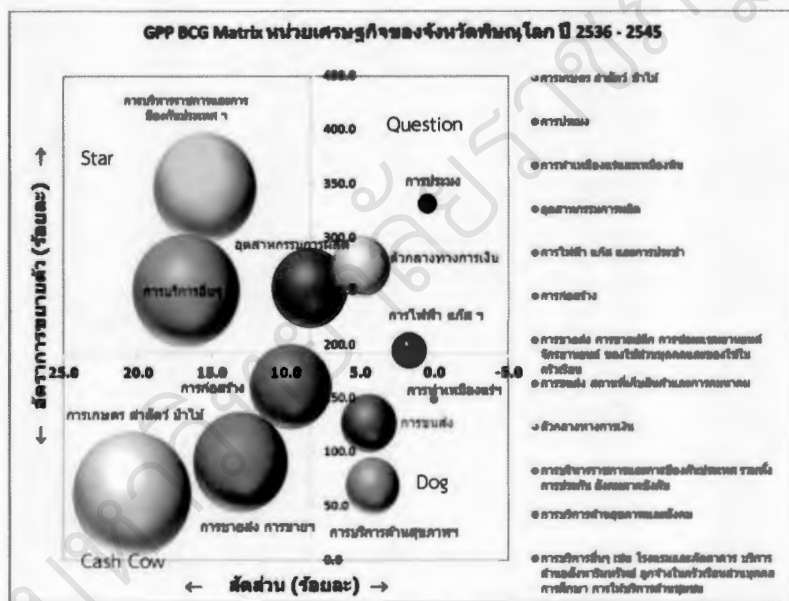
กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมการผลิต สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ และสาขาการบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคาร บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษา การให้บริการด้านชุมชน

กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Cash Cow ได้แก่ สาขาการเกษตร ลำสัตว์ ป่าไม้ สาขาการก่อสร้าง และสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Question ได้แก่ สาขาการประมง สาขาการไฟฟ้า แก๊ส และการประปา และสาขาตัวกลางทางการเงิน

กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Dog ได้แก่ สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหินสาขาของการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม และสาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม

ดังนั้น หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกในช่วงปี 2536 – 2545 ที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ สาขาการบริการราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ คิดเป็นร้อยละ 345.59 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาที่มีสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆ คือ การเกษตร ลำสัตว์ ป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 20.42 ขณะที่หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่มีอัตราการเจริญเติบโตน้อยที่สุด คือ สาขาการเกษตร ลำสัตว์ ป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 60.98 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆ คือ การประมง คิดเป็นร้อยละ 0.52 อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ผลด้วยแบบจำลอง BCG ในช่วงปี 2536 – 2545 เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Star หากวิเคราะห์ในเชิงมหภาคเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจจากภาคการลงทุนของอุตสาหกรรมการผลิตสะท้อนได้จากสาขาอุตสาหกรรมการผลิต ภาครายจ่ายของรัฐบาลสะท้อนได้จากการบริการราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ และการบริโภคสะท้อนได้จากการบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคาร บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษา การให้บริการด้านชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Star เช่นเดียวกัน

หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลก	2536 - 2545 (ร้อยละ)		ช่องว่าง
	สัดส่วน	อัตราการขยายตัว	
อุตสาหกรรมการผลิต	8.45	252.96	Star
การบริการราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	15.51	345.59	Star
การบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคาร บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษา การให้บริการด้านชุมชน	16.78	250.46	Star
การประมง	0.52	331.36	Question
การไฟฟ้า น้ำประปา และการขนส่ง	1.74	194.63	Question
กิจการทางพาณิชย์	5.01	272.48	Question
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0.06	149.01	Dog
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	4.47	126.73	Dog
การศึกษาด้านสุขภาพและสังคม	4.19	68.90	Dog
การเกษตร ลำสัตว์ ป่าไม้	20.42	60.98	Cash Cow
การท่องเที่ยว	9.72	160.82	Cash Cow
การขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ อสังหาริมทรัพย์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	13.13	90.90	Cash Cow
ค่าเฉลี่ย	X = 8.33	Y = 192.07	

ภาพที่ 12 ศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกด้วยแบบจำลอง BCG ในปี 2536 – 2545

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

จากภาพที่ 12 เป็นการแสดงถึงศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกในปี 2546 – 2555 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาออกเป็นศักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้

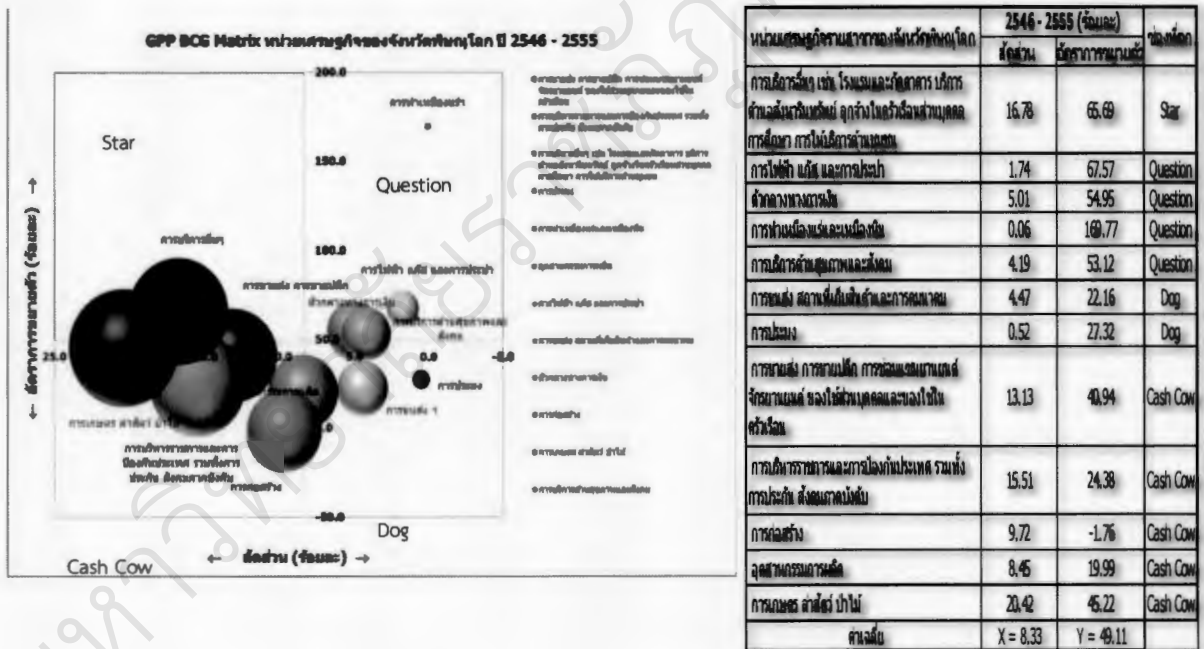
กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่สาขาการบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคาร บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษา การให้บริการด้านชุมชน ซึ่งเป็นสาขาที่มีศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและต่อเนื่องสะท้อนได้จากตั้งแต่ปี 2536 – 2555 ที่มีผลการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลอง BCG ตกอยู่ในช่อง Star มาตลอด ถือว่าเป็นสาขาหลักที่สามารถพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดให้มีความแข็งแกร่งได้

กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่องCash Cow คือ สาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ สาขาการก่อสร้าง สาขาอุตสาหกรรมการผลิต และสาขาการเกษตร สัตว์ ป่าไม้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ และสาขาอุตสาหกรรมการผลิตมีเสถียรภาพของหน่วยเศรษฐกิจที่ลดลงตกมาอยู่ในช่อง Cash Cow จากปี 2536 – 2545 ที่เคยอยู่ในช่อง Star เนื่องจากสภาวะความไม่สงบทางการเมืองและเศรษฐกิจภายในประเทศที่ชะลอตัวลงทำให้สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศฯ และภาคอุตสาหกรรมการผลิตมีการชะลอตัวลงตาม

กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่องQuestion ได้แก่ สาขาการไฟฟ้า แก๊ส และการประปา สาขาตัวกลางทางการเงิน สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน และสาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม อย่างไรก็ตามหน่วยเศรษฐกิจในปี 2546 – 2555 ที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้นได้แก่ สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหินที่มีความต้องการสูงและสาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคมที่ในช่วงปีดังกล่าวเกิดโรคระบาดทำให้คนในจังหวัดเกิดการดูแลสุขภาพมากขึ้น จึงส่งผลให้สาขาดังกล่าวมาตกอยู่ในช่อง Question จากช่วงปี 2536 - 2545 ที่ตกอยู่ในช่อง Dog มาก่อน

กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่องDog ได้แก่ สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมและสาขาการประมง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมเป็นกลุ่มสาขาเดิมที่เคยตกอยู่ในช่อง Dog เมื่อปี 2536 – 2545 ขณะที่สาขาการประมงเมื่อปี 2536 – 2545เคยตกอยู่ในช่อง Question อัตราการขยายตัวที่ลดลงเป็นอย่างมาก

ดังนั้น หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกในช่วงปี 2546 – 2555 ที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน คิดเป็นร้อยละ 169.77 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาที่มีสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆ คือ การเกษตร ลำสัตว์ ป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 20.42 ขณะที่หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่มีอัตราการเจริญเติบโตน้อยที่สุด คือ การก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ -1.76 เมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา และหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆ คือ สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน คิดเป็นร้อยละ 0.06 อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ผลด้วยแบบจำลอง BCG ในช่วงปี 2546 – 2555 เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Cash Cow เป็นการลดลงของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่สะท้อนได้จากสาขาอุตสาหกรรมผลิตและสาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ มีการเจริญเติบโตลดลงทำให้ในการวิเคราะห์เชิงมหภาคทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกพบว่า ในปี 2546 – 2555 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจมาจากการบริโภคสะท้อนได้จากการบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคาร บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษา การให้บริการด้านชุมชน ยังคงมีเสถียรภาพและความแข็งแกร่งอยู่

ภาพที่ 13 ศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกด้วยแบบจำลอง BCG ในปี 2536 – 2545

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

4.5 ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษารายปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลกด้วยวิธีการเศรษฐมิติโดยประมาณค่าสัมประสิทธิ์จากสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regressions) ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวความคลาดเคลื่อนหรือปัญหา Heteroskedasticity โดยความแปรปรวนของตัวคลาดเคลื่อนที่ได้จากสมการประมาณค่าไม่คงที่ แต่ตัวประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยยังคงมีคุณสมบัติ Unbiased และ Consistency อย่างไรก็ตามได้ใช้วิธี White ในการบรรเทาปัญหา Heteroskedasticity โดยการศึกษาในครั้งนี้ได้กำหนดให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลก หรือ GPP เป็นตัวแปรตาม ขณะที่ตัวแปรต้นในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลก (GX) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลก (Manu) จำนวนผู้มีงานทำในจังหวัดพิษณุโลก (EM) อัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลก (F) พื้นที่ทางการเกษตรกรรมของจังหวัดพิษณุโลก (Agri) และอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดพิษณุโลก (W) แสดงผลการศึกษารายปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลกมีดังนี้

1. งบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลก

งบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลกมีการเบิกจ่ายสูงจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาพบว่า งบประมาณรายจ่ายมีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.038 หมายความว่าถ้ากำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เมื่องบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.038 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่า งบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลกเป็นตัวที่ขับเคลื่อนทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดมีการขยายตัวเป็นผลมาจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดในการรองรับการขยายตัวของเขตอำเภอเมืองและชุมชนต่างๆ สะท้อนให้เห็นว่ามีการลงทุนภายในจังหวัดเพิ่มขึ้น อีกทั้งในช่วงปี 2554 มีการบรรจุพนักงานราชการ ส่วนท้องถิ่นมีจำนวนราชการ และลูกจ้างเพิ่มขึ้นส่งผลให้มีค่าตอบแทนซึ่งเป็นรายจ่ายประจำมีอัตราค่าจ้างเพิ่มขึ้น (สำนักคลังจังหวัดพิษณุโลก, 2554) อย่างไรก็ตามเป็นโอกาสที่จะเอื้อต่อการกระตุ้นภาคการบริโภคภายในจังหวัดจากที่ประชาชนภายในจังหวัดมีรายได้และความมั่นคงเพิ่มขึ้นรวมถึงงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนที่สามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดให้ดีขึ้น จะสามารถจูงใจด้านการลงทุนในจังหวัดเพิ่มขึ้นได้ เช่นระบบคมนาคมขนส่ง เป็นต้น

2. จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลก

จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนมากจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาพบว่าจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.771 หมายความว่าถ้ากำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เมื่อจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.771 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่า การที่จังหวัดมีการกระตุ้นการลงทุนภายในจังหวัดโดยการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม จะช่วยให้คนในจังหวัดมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นอันจะเอื้อต่อการบริโภคในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดได้ ซึ่งโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมในปี 2554 พบว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 72.5 ของอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลก รองลงมาคืออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ สัดส่วนร้อยละ 8.0 (สำนักคลังจังหวัดพิษณุโลก, 2554) อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกส่วนหนึ่งมาจากการขับเคลื่อนของภาคอุตสาหกรรมเป็นหลักซึ่งมาจากมูลค่าการผลิตสินค้าและบริการ ดังนั้น อุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับจังหวัดควมามีต้นทุนวัตถุดิบที่มาจากพื้นที่เพื่อจะทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำและแปรรูปให้มีมูลค่าของสินค้าเพิ่มขึ้น

3. จำนวนผู้มีงานทำในจังหวัดพิษณุโลก

จำนวนผู้มีงานทำในจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนมากจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาพบว่าจำนวนผู้มีงานทำมีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.005 หมายความว่าถ้ากำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เมื่อจำนวนผู้มีงานทำในจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.005 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่า เมื่อประชาชนในจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนการมีงานทำเพิ่มขึ้นจะส่งผลโดยตรงต่อรายได้เพื่อการบริโภคสินค้าและบริการภายในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นการจับจ่ายใช้สอยในการซื้อสินค้าและบริการซึ่งจะส่งผลกระทบต่อหน่วยเศรษฐกิจในจังหวัดได้

4. อัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลก

อัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนมากจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาพบว่าอัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลกมีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกและมีความสัมพันธ์ในทิศทาง

เดียวกัน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.695 หมายความว่าถ้ากำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เมื่ออัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.695 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่าอัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลกเป็นตัวสะท้อนถึงหน่วยกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าและบริการภายในจังหวัดได้

5. พื้นที่ทางการเกษตรกรรมของจังหวัดพิษณุโลก

พื้นที่ทางการเกษตรกรรมของจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนมากจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาพบว่าพื้นที่ทางการเกษตรกรรมของจังหวัดพิษณุโลกมีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกและความสัมพันธ์ในทิศทางผกผัน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -5.689 หมายความว่าถ้ากำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เมื่อพื้นที่ทางการเกษตรกรรมของจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกลดลงร้อยละ 5.689 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่า เป็นผลมาจากอุปทานส่วนเกิน (Over Supply) ซึ่งสะท้อนได้ว่าพื้นที่ทางการเกษตรอาจมีมากเกินไปจนทำให้ผลผลิตทางการเกษตรออกมาล้นตลาดเป็นผลต่อเนื่องทำให้ราคาสินค้าตกต่ำ จึงส่งผลให้เมื่อมารวมกับผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดแล้วอาจทำให้มีมูลค่าที่ไม่สูงเท่าไร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยในการวิเคราะห์ BCG ที่สาขาการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลกตกอยู่ในช่อง Cash Cow ในปี 2546 – 2555

6. อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดพิษณุโลก

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จากผลการศึกษาพบว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดพิษณุโลกมีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกและความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.039 หมายความว่าถ้ากำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เมื่อพื้นที่ทางการเกษตรกรรมของจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.039 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นตัวที่สะท้อนถึงการบริโภคสินค้าและบริการ หมายความว่าประชาชนในภาคเอกชนที่มีรายได้กำหนดไว้ขั้นต่ำตามกฎหมายเมื่อรัฐบาลมีการประกาศเพิ่มค่าแรงโดยเฉพาะอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจะทำให้แรงงานในภาคเอกชนรู้สึกว่ามีรายได้เพิ่มขึ้นซึ่งอาจทำให้มีผลต่อการจับจ่ายใช้สอยในหน่วยเศรษฐกิจได้

ดังนั้น จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลในเชิงบวกกับเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกประกอบด้วย การใช้จ่ายของภาครัฐหรืองบประมาณรายจ่าย จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม การจ้างงาน การใช้ไฟฟ้า และค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งปัจจัยต่างๆเหล่านี้จะสามารถทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นได้ โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่มีค่าสัมประสิทธิ์ที่สูงสุด แสดงถึงระดับอิทธิพลของการพัฒนาเศรษฐกิจได้ ในขณะที่ปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงลบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกคือ พื้นที่ทางการเกษตรซึ่งจากการศึกษาพบว่ายิ่งจำนวนพื้นที่ทางการเกษตรมากขึ้นจะส่งผลไม่ดีต่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด นั้นอาจเป็นเพราะพืชผลทางการเกษตรที่จังหวัดพิษณุโลกปลูกอาจไม่ค่อยมีความสำคัญกับระบบเศรษฐกิจเท่าที่ควร กล่าวคือยังมีการปลูกมากเท่าไรแล้ว ก็จะทำให้ราคาก็จะยิ่งถูกลงซึ่งอาจส่งผลต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยรวมได้

ตารางที่ 2 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลก ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS)

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์
Constant	74.580 (9.888)
LOG(GX)	0.038 (2.400)*
LOG(MANU)	0.771 (3.152)**
LOG(EM)	0.005 (0.066)*
LOG(F)	0.698 (34.957)**
LOG(AGRI)	-5.689 (-11.266)
LOG(W)	0.039 (1.359)**

หมายเหตุ: ค่าวงเล็บ คือ ค่า t - statistic ของค่าสัมประสิทธิ์

* หมายความว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** หมายความว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** หมายความว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ที่มา: จากการคำนวณ

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาศักยภาพการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกโดยการใช้แบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG) เป็นการนำข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ปี 2536 ถึง 2555 ซึ่งแบ่งช่วงการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง ช่วงละ 10 ปี เพื่อให้เห็นถึงวัฏจักรของเศรษฐกิจ แล้วนำแบบจำลอง BCG เข้ามาวัดด้านศักยภาพเศรษฐกิจของจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือทั้งหมด และภาคเหนือตอนล่างเปรียบเทียบกับเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก และเพื่อศึกษาปัจจัยมีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลกจากการศึกษาทำให้ได้บทสรุป มีผลเพื่อนำมาอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดที่อยู่ภาคเหนือโดยมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อเศรษฐกิจมีประชากรทั้งสิ้นประมาณ 8.5 แสนคน อีกทั้งยังสะท้อนถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดจากปัจจัยการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก ได้ดังนี้ 1) ด้านพื้นที่ (ที่ดิน) แบ่งออกเป็นพื้นที่ถือครองทางการเกษตร อีกส่วนหนึ่งทำปศุสัตว์ในการเลี้ยงโคนม กระบือ สุกร สัตว์ปีก และการประมง และที่เหลือเป็นพื้นที่เพื่อการดำเนินธุรกิจทางภาคบริการและอุตสาหกรรม 2) ด้านประชากร (แรงงาน) ปี 2555 จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนประชากรทั้งสิ้นประมาณ 853,575 คน แบ่งออกเป็นผู้ชาย 419,254 คน และผู้หญิง 434,321 คน มีความหนาแน่นประมาณ 78.91 คนต่อตารางกิโลเมตร 3) ด้านงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล (ทุน) งบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลกขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วยรายจ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการลงทุน และรายจ่ายงบกลาง โดยในปี 2550 พบว่าจังหวัดพิษณุโลกมีการเบิกจ่ายงบลงทุนและงบรายจ่ายประจำที่เร่งตัวขึ้น จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามหมู่บ้านและคำวิทย์ฐานะของข้าราชการครูเป็นสำคัญ อีกทั้งในปี 2555 รัฐบาลไทยยังมีโครงการปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจซึ่งทำให้จังหวัดพิษณุโลกมีการเบิกจ่ายเพิ่มขึ้นมากกว่าปีที่ผ่านมา และ 4) ด้านสถานประกอบการประเภทโรงงาน (สถานประกอบการ) จังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางการคมนาคม มีท่าเลที่ตั้งทางภูมิภาคที่เหมาะสม และเป็นจุดศูนย์กลางของประเทศสามารถติดต่อระหว่าง ภาคเหนือ, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางได้สะดวกรวมทั้งเป็นจุดตัดของการพัฒนาโครงข่าย โครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมจากแนวเหนือใต้ (North – South Corridor) เพื่อเชื่อมต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งพม่า ลาว และเวียดนาม ทำให้กลุ่มจังหวัดและเป็นจุดตัดของเส้นทางจากเหนือสู่ใต้ และจากตะวันออกสู่ตะวันตก หรือที่เรียกว่า “สี่แยกอินโดจีน” ซึ่งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่แล้วประกอบด้วย อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล

5.1.2 ศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลกโดยเปรียบเทียบกับ 17 จังหวัดภาคเหนือทั้งหมดและ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

การศึกษาในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ตามแนวคิด Business Portfolio ด้วยแบบจำลอง Boston Consulting Group (BCG) ซึ่งจะแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง ช่วงละ 10 ปี ตามวัฏจักรเศรษฐกิจซึ่งช่วงที่ 1 คือ ปี 2536 – 2545 และช่วงที่ 2 คือ 2546 – 2555 เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในช่วงวัฏจักรเศรษฐกิจ สามารถสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือในปี 2536 – 2545 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาดังต่อไปนี้ ศักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่ เชียงใหม่ พิษณุโลก ลำพูน และกำแพงเพชร กลุ่มจังหวัดเหล่านี้มีศักยภาพด้านการบริการด้านการท่องเที่ยวประกอบด้วยมีสถานประกอบการด้านอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญกลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Cash Cow ได้แก่ นครสวรรค์ ลำปาง เชียงราย และเพชรบูรณ์ กลุ่มจังหวัดเหล่านี้เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีการสนับสนุนของเศรษฐกิจจากด้านการบริการการท่องเที่ยวเป็นหลัก ขณะที่อุตสาหกรรมการผลิตสนับสนุนเศรษฐกิจเพียงเล็กน้อย กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Dog ได้แก่ ตาก น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน อุทัยธานี และสุโขทัย กลุ่มจังหวัดเหล่านี้เป็นกลุ่มจังหวัดที่ขาดการสนับสนุนของเศรษฐกิจจากด้านการบริการการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการผลิต ดังนั้น ศักยภาพการแข่งขันของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือในช่วงปี 2536 – 2546 จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ จังหวัดลำพูนและสัดส่วนของเศรษฐกิจที่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือคือ จังหวัดเชียงใหม่ ขณะที่จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตน้อยที่สุด คือ จังหวัดสุโขทัย และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือคือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างไรก็ตามในช่วงการศึกษานี้เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Star ของช่วงเวลาดังกล่าว

ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือในปี 2546 – 2555 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาดังต่อไปนี้ ศักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่ เชียงราย ลำพูน นครสวรรค์ กำแพงเพชร และเพชรบูรณ์กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Cash Cow ได้แก่ เชียงใหม่ ลำปาง และพิษณุโลก กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Question ได้แก่ อุทัยธานีและตาก กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Dog ได้แก่ อุดรดิตถ์ แพร่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน พิจิตรและสุโขทัย ดังนั้น ศักยภาพการแข่งขันของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือในช่วงปี 2546 – 2555 จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ จังหวัดกำแพงเพชร และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือคือ จังหวัดเชียงใหม่ ขณะที่จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตและสัดส่วนของเศรษฐกิจที่น้อยที่สุด คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน อย่างไรก็ตามในช่วงการศึกษานี้เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Cash Cowของช่วงเวลาดังกล่าวจากที่เคยอยู่ในช่อง Star เนื่องจากมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงเล็กน้อยตามสภาวะทางเศรษฐกิจภายในประเทศที่ชะลอตัวลง

ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างในปี 2536 – 2545 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาดังต่อไปนี้ ศักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่ พิษณุโลกและกำแพงเพชร กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Cash Cow ได้แก่ นครสวรรค์ และเพชรบูรณ์

กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Dog ได้แก่ อุดรดิตต์ พิษณุโลก อุทัยธานี ตากและสุโขทัย ดังนั้น ศักยภาพการแข่งขันของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนล่างในช่วงปี 2536 – 2546 จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ จังหวัดพิษณุโลก และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างคือ จังหวัดนครสวรรค์ ขณะที่จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตน้อยที่สุด คือ จังหวัดสุโขทัย และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือคือ จังหวัดอุทัยธานี อย่างไรก็ตามในช่วงการศึกษานี้เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Star ของช่วงเวลาดังกล่าว

ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างในปี 2546 – 2555 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาออกเป็นศักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่ นครสวรรค์ กำแพงเพชร และเพชรบูรณ์กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Cash Cow คือ พิษณุโลก กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Question ได้แก่ อุทัยธานีและตาก กลุ่มจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Dog ได้แก่ อุดรดิตต์ พิษณุโลกและสุโขทัย ดังนั้น ศักยภาพการแข่งขันของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนล่างในช่วงปี 2546 – 2555 จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ จังหวัดกำแพงเพชร และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างคือ จังหวัดนครสวรรค์ ขณะที่จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตน้อยที่สุด คือ จังหวัดอุดรดิตต์ และสัดส่วนของเศรษฐกิจที่น้อยที่สุด คือ อุทัยธานี อย่างไรก็ตามในช่วงการศึกษานี้เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Cash Cow ของช่วงเวลาดังกล่าวจากปี 2536 – 2545 ที่เคยอยู่ในช่อง Star เนื่องจากมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงเล็กน้อยตามสถานะทางเศรษฐกิจภายในประเทศที่ชะลอตัวลง

5.1.3 ศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลก

ศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกในปี 2536 – 2545 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาออกเป็นศักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมการผลิต สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ และสาขาการบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคาร บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษา การให้บริการด้านชุมชน กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Cash Cow ได้แก่ สาขาการเกษตร ลำสัตว์ ป่าไม้ สาขาการก่อสร้าง และสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนกลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Question ได้แก่ สาขาการประมง สาขาการไฟฟ้า แก๊ส และการประปา และสาขาตัวกลางทางการเงินกลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Dog ได้แก่ สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหินสาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม และสาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคมดังนั้น หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกในช่วงปี 2536 – 2545 ที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ และหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาที่มีสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆ คือ การเกษตร ลำสัตว์ ป่าไม้ ขณะที่หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่มีอัตราการเจริญเติบโตน้อยที่สุด คือ สาขาการเกษตร ลำสัตว์ ป่าไม้ และหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาที่มีสัดส่วนน้อย

ที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆ คือ การประมง อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ผลด้วยแบบจำลอง BCG ในช่วงปี 2536 – 2545 เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Star หากวิเคราะห์ในเชิงมหภาคเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจจากภาคการลงทุนของอุตสาหกรรมการผลิตสะท้อนได้จากสาขาอุตสาหกรรมการผลิต ภาครายจ่ายของรัฐบาลสะท้อนได้จากการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ และการบริโภคสะท้อนได้จากการบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคาร บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษา การให้บริการด้านชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดที่ตกอยู่ในช่อง Star เช่นเดียวกัน

ศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกในปี 2546 – 2555 โดยวิเคราะห์ผลการศึกษาออกเป็นศักยภาพการแข่งขันได้ดังนี้กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Star ได้แก่ สาขาการบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคาร บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษา การให้บริการด้านชุมชนกลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Cash Cow คือ สาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ สหภาพการก่อสร้าง สาขาอุตสาหกรรมผลิตและสาขาการเกษตร ลำสัตว์ ป่าไม้ กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Question ได้แก่ สาขาการไฟฟ้า แก๊ส และการประปา สาขาตัวกลางทางการเงิน สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน และสาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม กลุ่มหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่ตกอยู่ในช่อง Dog ได้แก่ สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคมและสาขาการประมง ดังนั้น หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกในช่วงปี 2546 – 2555 ที่มีอัตราการเจริญเติบโตมากที่สุด คือ สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน และหน่วยเศรษฐกิจรายสาขาที่มีสัดส่วนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่นๆ คือ การเกษตร ลำสัตว์ ป่าไม้ ขณะที่หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลกที่มีอัตราการเจริญเติบโตน้อยที่สุด คือ การก่อสร้าง อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ผลด้วยแบบจำลอง BCG ในช่วงปี 2546 – 2555 เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกได้ตกอยู่ในช่อง Cash Cow เป็นการลดลงของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดที่สะท้อนได้จากสาขาอุตสาหกรรมผลิตและสาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ มีการเจริญเติบโตลดลงทำให้การวิเคราะห์เชิงมหภาคทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกพบว่า ในปี 2546 – 2555 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจมาจากการบริโภคสะท้อนได้จากการบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคาร บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษา การให้บริการด้านชุมชน ยังคงมีเสถียรภาพและความแข็งแกร่งอยู่

5.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลก

ผลการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลกด้วยวิธีการเศรษฐมิติโดยประมาณค่าสัมประสิทธิ์จากสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regressions) ด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวความคลาดเคลื่อนหรือปัญหา Heteroskedasticity โดยความแปรปรวนของ

ตัวคลาดเคลื่อนที่ได้จากสมการประมาณค่ามีค่าไม่คงที่ แต่ตัวประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย ยังคงมีคุณสมบัติ Unbiased และ Consistency อย่างไรก็ตามได้ใช้วิธี White ในการบรรเทาปัญหา Heteroskedasticity การศึกษาในครั้งนี้กำหนดให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลก หรือ GPP เป็นตัวแปรตาม ขณะที่ตัวแปรต้นในการศึกษาคือได้แก่ งบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลก (GX) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลก (Manu) จำนวนผู้มีงานทำในจังหวัดพิษณุโลก (EM) อัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลก (F) พื้นที่ทางการเกษตรกรรมของจังหวัดพิษณุโลก (Agri) และอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดพิษณุโลก (W) สามารถสรุปผลการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลกมีดังนี้ 1) งบประมาณรายจ่ายของจังหวัดพิษณุโลกเป็นตัวที่ขับเคลื่อนทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดมีการขยายตัวเป็นผลมาจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดในการรองรับการขยายตัวของเขตอำเภอเมืองและชุมชนต่างๆ สะท้อนให้เห็นว่ามีการลงทุนภายในจังหวัดเพิ่มขึ้น 2) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลกที่มีจำนวนมากและเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่า การที่จังหวัดมีการกระตุ้นการลงทุนภายในจังหวัดโดยการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม จะช่วยให้คนในจังหวัดมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นอันจะเอื้อต่อการบริโภคในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดได้ 3) จำนวนผู้มีงานทำในจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าเมื่อประชาชนในจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนการมีงานทำเพิ่มขึ้นจะส่งผลโดยตรงต่อรายได้เพื่อการบริโภคสินค้าและบริการภายในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นการจับจ่ายใช้สอยในการซื้อสินค้าและบริการซึ่งจะส่งผลกระทบต่อหน่วยเศรษฐกิจในจังหวัดได้ 4) อัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลก แสดงให้เห็นว่าอัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดพิษณุโลกเป็นตัวสะท้อนถึงหน่วยกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าและบริการภายในจังหวัดได้ 5) พื้นที่ทางการเกษตรกรรมของจังหวัดพิษณุโลกไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า เป็นผลมาจากอุปทานส่วนเกิน (Over Supply) ซึ่งสะท้อนได้ว่าพื้นที่ทางการเกษตรอาจมีมากเกินไปจนทำให้ผลผลิตทางการเกษตรออกมาล้นตลาดเป็นผลต่อเนื่องทำให้ราคาสินค้าตกต่ำ จึงส่งผลให้เมื่อมารวมกับผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดแล้วอาจทำให้มีมูลค่าที่ไม่สูงเท่าไร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยในการวิเคราะห์ BCG ที่สาขาการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลกตกอยู่ในช่อง Cash Cow ในปี 2546 – 2555 และ 6) อัตราค่าจ้างขั้นต่ำแสดงให้เห็นว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นตัวที่สะท้อนถึงการบริโภคสินค้าและบริการ หมายความว่าประชาชนในภาคเอกชนที่มีรายได้กำหนดไว้ขั้นต่ำตามกฎหมายเมื่อรัฐบาลมีการประกาศเพิ่มค่าแรงโดยเฉพาะอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจะทำให้แรงงานในภาคเอกชนรู้สึกว่ามีรายได้เพิ่มขึ้นซึ่งอาจทำให้มีผลต่อการจับจ่ายใช้สอยในหน่วยเศรษฐกิจได้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกยังสามารถพัฒนาได้เนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่เอื้อต่อหน่วยเศรษฐกิจ อีกทั้งยังมีต้นทุนทางธรรมชาติที่ยังมีความต้องการจากด้านอุตสาหกรรมและการบริการเป็นอย่างมาก เช่น แหล่งวัตถุดิบที่ได้จากการเกษตร และสถานที่ท่องเที่ยวเป็นที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการรายงานของสำนักงานจังหวัดพิษณุโลกในแผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี (2558 – 2561) ได้วิเคราะห์จุดอ่อนของการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกคือปัญหาอุทกภัยที่ยังท่วมซ้ำซากเป็นประจำทุกปีโดยเฉพาะพื้นที่ราบลุ่ม ประกอบกับไม่มีศูนย์กลางที่ครบวงจร ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งและตลาดสินค้าทางการเกษตร รวมทั้งด้านสังคมที่ประชากรยังแออัดอยู่ในเมืองและการกระจายรายได้ที่ยังน้อยเนื่องจากผลิตภาพของแรงงาน แต่อย่างไรก็ถือว่าจังหวัดพิษณุโลกยัง

มีโอกาสที่ดีกว่าจังหวัดภาคเหนืออื่นๆ เช่น ข้อตกลงการประชุมระดับรัฐมนตรี 6 ประเทศลุ่มแม่น้ำโขงที่เห็นชอบให้จังหวัดพิษณุโลกเป็นพื้นที่หนึ่งที่เหมาะสมที่แนวเศรษฐกิจที่เชื่อมระหว่างตะวันออก – ตะวันตก หรือ East – West Economic Corridor อีกทั้งยังมีโครงการที่พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมที่กระจายไปยังส่วนภูมิภาคที่เป็นแผนปฏิบัติการโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ คือ รถไฟ Hi – Speed อย่างไรก็ตามในผลการศึกษาในปี 2546 – 2555 พบว่า จังหวัดพิษณุโลกยังคงตกอยู่ในช่อง Cash Cow เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่ม 17 จังหวัดภาคเหนือทั้งหมด และ 9 จังหวัดของภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งหมายความว่า มีส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดต่างๆ แต่อัตราการเจริญเติบโตค่อนข้างน้อย สาเหตุหลักมาจากในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจตั้งแต่ในปี 2552 ที่เกิดปัญหาวิกฤตการเงินโลก (Lehman Brother) ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและจังหวัดที่ส่วนหนึ่งต้องพึ่งพิงเศรษฐกิจจากภาคอุตสาหกรรมและบริการเป็นหลักอย่างพิษณุโลก อีกทั้งในปี 2554 เกิดปัญหาน้ำท่วมครั้งใหญ่ของประเทศและของจังหวัดพิษณุโลกที่ส่งผลกระทบต่อพืชผลทางการเกษตรที่ทำให้ปริมาณและมูลค่าทางการเกษตรเสียหายไป ซึ่งสะท้อนจากการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจปี 2546 – 2555 พบว่าสาขาการเกษตรมีสัดส่วนที่ใหญ่ที่สุดคิดเป็นร้อยละ 20.42 แต่มีอัตราการเจริญเติบโตซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับสาขาอื่นๆ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าถึงแม้ว่าจะเกิดวิกฤตเศรษฐกิจภายในจังหวัดจากช่วงเวลาดังกล่าวแต่ก็ยังมีภาคบริการที่มาช่วยเศรษฐกิจของจังหวัดได้สะท้อนจากการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาของหน่วยเศรษฐกิจปี 2546 – 2555 พบว่า ภาคบริการ ตกมาอยู่ในช่อง Star ซึ่งเป็นข้อดีที่ได้จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าภาคบริการที่ได้จากการท่องเที่ยวซึ่งสะท้อนจากการเข้าพักโรงแรมในจังหวัดและการบริการอื่นๆ เป็นตัวช่วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกไว้ได้ระดับหนึ่ง ดังนั้น หน่วยเศรษฐกิจหลักได้แก่ ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ เป็นภาคหลักที่มีความจำเป็นต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกเป็นอย่างมาก ดังนั้นจากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลกได้แก่ 1)งบประมาณรายจ่าย 2) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม 3) จำนวนผู้มีงานทำในจังหวัด 4) อัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัด 5) พื้นที่ทางการเกษตร และ 6) อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ทั้ง 6 ปัจจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่ามีผลกับการพัฒนาจังหวัดได้ทั้งนี้จังหวัดควรมีแผนพัฒนาปัจจัยต่างๆ ให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลก โดยเฉพาะปัจจัยด้านพื้นที่ทางการเกษตรที่ควรจำแนกการผลิตให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้ราคาสินค้าตกต่ำเพราะถ้าทุกพื้นที่ปลูกพืชชนิดเดียวกันหมดเวลาผลผลิตที่ออกมาก็ออกมามากจนเกิดการล้นตลาด ดังนั้นควรกำหนดภูมิศาสตร์ของจังหวัดว่าพืชชนิดใดควรปลูกที่ไหน และดูความต้องการของตลาดในจังหวัดและต่างจังหวัดด้วยก็สามารถทำให้เกิดอัตราการเจริญเติบโตของภาคการเกษตรได้จากช่อง Cash Cow ไปสู่ช่อง Star ได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาพบว่าศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกยังคงพัฒนาได้เนื่องจากยังมีสัดส่วนของหน่วยเศรษฐกิจที่ค่อนข้างใหญ่หรือมากกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับจังหวัดต่างๆ แต่ยังมีอัตราการเจริญเติบโตที่ต่ำอยู่เนื่องจากปัญหาปัจจัยหลักๆ ในจังหวัด ดังนั้นการใช้แบบจำลอง BCG สามารถวิเคราะห์ถึงการผลักดันศักยภาพได้โดยอาศัยกลยุทธ์ของ BCG ถ้าหากทำตามกลยุทธ์ได้

นั่นก็อยากทำให้การศึกษาและการวิเคราะห์เกิดประสิทธิภาพ อีกทั้งการทดสอบแบบจำลองโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สมการถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดในระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และเป็นไปตามกฎของทฤษฎี ได้แก่ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นเพราะจะทำให้หน่วยเศรษฐกิจขับเคลื่อนไปได้ คือ เกิดการลงทุน เกิดการจ้างงาน เกิดรายได้ และเกิดการบริโภคสินค้าและบริการในที่สุด แต่อย่างไรก็ไม่ควรลืมพัฒนาปัจจัยที่เหลือได้แก่ งบประมาณรายจ่าย จำนวนผู้มีงานทำในจังหวัดอัตราการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของจังหวัดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และโดยเฉพาะพื้นที่ทางการเกษตรที่ต้องศึกษาเป็นอย่างมากถ้าหากไม่พัฒนา ก็จะทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกตกต่ำได้เนื่องจากมีสัดส่วนทางเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลเชิงเศรษฐกิจมหภาค ที่เป็นข้อมูลไตรมาสปีเพียง 10 ปี ซึ่งสามารถวิเคราะห์ในการทำแบบจำลอง BCG ได้จากการหาค่าเฉลี่ยและอัตราการเจริญเติบโตขณะที่ในส่วนที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งอาจจะทำให้จำนวนข้อมูลที่ใช้ในการประมาณค่าไม่เพียงพอและเป็นการละเมิดข้อสมมติฐานของการวิเคราะห์ Regression ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วต้องใช้ข้อมูลที่เป็นระยะเวลายาวๆ เพื่อลดค่าความแปรปรวนซึ่งจะทำให้เกิดความละเอียดและถูกต้องมากขึ้น อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้เกิดจากข้อจำกัดของข้อมูลจึงทำให้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือทางเศรษฐมิติในการแก้ปัญหาความคลาดเคลื่อนของข้อมูลซึ่งผลการวิเคราะห์ยังอยู่ในเกณฑ์คุณสมบัติของการทำ Regression ได้

บรรณานุกรม

- กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร. 2556.บรรยายสรุปจังหวัดพิษณุโลก. สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก
- คณะทำงานจัดทำผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิษณุโลก. 2554. สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพิษณุโลกแบบ Bottom up ประจำปี พ.ศ. 2554 และประมาณการผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ปี พ.ศ. 2555. สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2555. รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2555 ภาคเหนือ.
- นงนุช อังยุริกุล, นิธิชา ธรรมธนากุล และสุพร ผาสุก. 2549. การประเมินศักยภาพการพัฒนาของจังหวัดแพร่. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประชุม อินทรโชติ. 2557. ทฤษฎีและนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิเชษฐ มุสิกะโปดก. 2551.จุดอ่อนของประเทศไทยในการนำเอา BCG Matrix Model มาใช้ประเมินอุตสาหกรรมของไทย.
- วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์. 2521. การเติบโตของประชากรและการพัฒนาเศรษฐกิจระดับภูมิภาค. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภา เอี้ยววิลาวณีย์. 2538. ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อรายรับของกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สมชัย จิตสุชนและคณะ. 2556. โมเดลใหม่ในการพัฒนา: สู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพโดยการเพิ่มผลิตภาพ. สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย
- สำนักงานคลังจังหวัดพิษณุโลก.2554. รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัด.กระทรวงการคลัง.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดพิษณุโลก. 2557. แผนยุทธศาสตร์ด้านแรงงานจังหวัดพิษณุโลก พ.ศ. 2557 – 2561. กระทรวงแรงงาน.
- อาธิ ครูศากยวงศ์. 2551. ปัจจัยของหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณกลุ่มจังหวัดชุมพร ระนองและสุราษฎร์ธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. 2543. การบริหารเชิงกลยุทธ์ : Strategic Management, แนวความคิด & การศึกษา กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก. 2555. งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย.
- ออนไลน์. 2557. ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ. คณะเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
http://www2.nkc.kku.ac.th/th/bodee.p/Academics_Data/PrincipleofEcon/macro/complete/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%208%20%E0%B8%84%E0%B

8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B9%80%E0%B8%88%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%8D%E0%B9%80%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B9%82%E0%B8%95%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%20%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%92%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88.docใน

ออนไลน์. 2557.รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมรายจังหวัด. บริษัท โสมาภา อินฟอร์เมชัน เทคโนโลยี จำกัด.

www.educationsupport.co.uk/downloads/rjh/BOSTON_CONSULTING_GROUP_MATRIX.pdf

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ภาคผนวก ก
ข้อมูลที่น่าสนใจ

ตาราง ผ -1.1 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือปี 2526 - 2535

จังหวัด	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535
เชียงใหม่	20,769	22,524	22,708	24,835	26,218	29,645	31,322	36,021	36,921	39,593
ลำปาง	9,771	10,457	11,811	12,055	13,131	14,092	15,226	17,024	18,579	19,466
อุตรดิตถ์	4,949	5,840	6,277	6,523	6,843	7,928	8,218	8,341	8,640	8,866
แม่ฮ่องสอน	2,067	2,204	2,117	2,309	2,232	2,455	2,438	2,535	2,517	2,725
เชียงราย	11,328	12,008	11,640	13,167	14,117	14,694	14,578	15,979	16,721	16,828
แพร่	4,772	4,673	5,001	5,161	5,379	5,704	6,145	6,362	6,769	6,976
ลำพูน	4,154	4,226	4,446	4,609	5,237	5,391	6,132	6,977	8,900	12,970
น่าน	3,998	4,282	4,225	4,466	4,626	5,008	5,532	5,658	5,904	5,957
พะเยา	4,336	4,496	4,824	5,358	6,282	6,234	5,938	6,335	6,547	6,253
นครสวรรค์	13,577	14,924	15,403	15,629	16,493	18,457	19,956	19,607	21,374	22,321
พิษณุโลก	9,265	9,568	10,300	9,984	10,518	11,840	13,404	12,986	14,023	15,398
กำแพงเพชร	7,567	9,690	10,783	10,800	10,719	12,837	14,444	14,469	15,513	17,075
อุทัยธานี	4,469	4,638	4,507	4,588	4,952	5,233	5,004	4,986	5,295	5,377
สุโขทัย	6,882	7,228	7,744	7,884	7,591	8,721	9,601	9,586	9,628	10,280
ตาก	3,851	4,745	5,781	6,566	7,183	8,864	6,589	6,651	10,175	10,072
พิจิตร	6,336	6,308	6,708	6,817	6,852	8,394	8,233	8,162	8,809	9,371
เพชรบูรณ์	9,895	10,984	11,161	11,084	10,441	13,101	13,111	12,712	13,272	14,294

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง ผ -1.2แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือปี 2536 - 2545

จังหวัด	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
เชียงใหม่	41,803	45,697	73,407	79,588	81,071	72,354	75,964	72,086	76,717	84,814
ลำปาง	19,420	21,007	30,807	34,385	33,813	30,410	30,614	30,539	32,172	34,524
อุตรดิตถ์	8,825	9,962	13,713	15,703	15,599	14,444	16,324	13,641	13,740	14,403
แม่ฮ่องสอน	2,737	3,022	4,547	4,902	4,842	4,861	5,316	5,331	5,133	5,238
เชียงราย	18,776	19,954	26,665	28,529	28,000	27,538	29,671	30,226	30,498	32,663
แพร่	7,021	7,593	11,323	12,080	11,875	11,097	11,746	11,990	11,965	12,789
ลำพูน	14,493	15,811	22,350	24,500	26,012	23,071	24,753	29,013	27,123	29,783
น่าน	6,371	6,776	10,492	11,069	10,924	10,150	10,766	11,225	11,264	12,082
พะเยา	7,360	7,809	10,932	12,084	11,516	11,171	12,032	12,312	12,367	13,160
นครสวรรค์	22,115	23,216	37,930	41,939	41,412	37,625	39,715	37,796	38,622	42,007
พิษณุโลก	15,700	16,680	27,616	31,806	31,577	31,682	34,418	31,844	32,154	35,426
กำแพงเพชร	15,576	16,284	26,705	29,111	27,151	27,433	29,310	30,144	28,970	37,709
อุทัยธานี	5,117	5,717	8,541	9,356	9,502	9,352	9,940	10,983	9,760	9,785
สุโขทัย	10,452	10,862	13,091	14,587	14,235	14,433	15,465	15,348	15,751	16,329
ตาก	10,752	10,499	14,708	15,610	14,508	14,790	15,521	16,314	16,939	17,572
พิจิตร	9,004	9,467	13,199	14,909	15,276	15,947	15,272	16,511	17,223	18,103
เพชรบูรณ์	13,816	15,050	23,279	24,440	22,627	23,502	25,037	24,713	26,388	26,708

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง ผ - 1.3แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือปี 2546 - 2555

จังหวัด	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
เชียงใหม่	87,751	91,291	97,702	97,945	97,786	99,843	99,387	105,575	114,641	120,682
ลำปาง	34,875	35,574	36,916	36,353	36,854	35,882	38,059	39,338	40,804	40,671
อุตรดิตถ์	16,164	15,808	16,480	16,863	17,448	17,774	17,909	18,107	19,428	21,679
แม่ฮ่องสอน	5,181	5,322	5,266	5,467	5,618	5,524	5,715	5,582	5,638	5,581
เชียงราย	34,127	35,268	38,642	38,131	40,467	40,950	41,838	43,252	45,301	47,327
แพร่	13,322	14,090	14,454	14,149	14,545	14,019	14,276	14,960	15,398	16,050
ลำพูน	31,974	34,211	37,340	37,528	38,772	39,748	40,681	48,652	49,858	47,372
น่าน	12,457	12,714	12,720	12,994	13,737	13,497	14,136	14,450	14,443	15,058
พะเยา	13,780	14,414	15,645	15,889	16,285	15,691	16,453	16,704	16,941	17,023
นครสวรรค์	49,255	49,753	50,814	51,945	53,684	53,944	55,181	54,643	57,475	62,650
พิษณุโลก	37,770	35,146	37,225	37,696	39,354	39,988	40,439	40,987	42,326	48,666
กำแพงเพชร	49,787	47,471	46,703	49,905	53,439	52,916	50,259	49,911	54,477	59,656
อุทัยธานี	11,368	11,095	10,864	11,499	13,632	13,298	13,921	13,111	15,377	15,662
สุโขทัย	18,410	18,093	18,196	18,237	19,128	19,180	19,555	21,248	22,288	24,381
ตาก	18,756	19,792	21,122	21,432	21,778	21,211	22,939	23,299	22,984	24,291
พิจิตร	19,007	18,811	20,059	20,006	19,705	20,030	21,375	22,371	21,310	25,173
เพชรบูรณ์	29,371	28,388	30,151	30,828	33,172	36,171	37,601	37,145	37,156	40,178

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง ผ - 1.4 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกรายสาขาปี 2526 - 2535

หน่วยเศรษฐกิจรายสาขา ของจังหวัดพิษณุโลก	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และ การป่าไม้	3,021	3,120	3,439	3,280	3,334	3,990	4,931	3,562	3,738	4,339
การประมง	36	40	30	24	25	30	29	40	50	48
การทำเหมืองแร่และเหมือง หิน	8	8	6	5	5	5	7	8	9	9
อุตสาหกรรม	578	675	504	509	539	617	726	802	876	1,110
การไฟฟ้า แก๊ส และการ ประปา	100	109	127	135	162	177	206	214	228	254
การก่อสร้าง	894	951	1,115	812	953	1,007	953	1,224	1,353	1,532
การขายส่ง การขายปลีก การ ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	1,461	1,538	1,614	1,629	1,799	2,073	2,219	2,375	2,551	2,662
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	454	404	437	457	448	483	603	803	805	811
ตัวกลางทางการเงิน	206	219	245	275	309	380	489	501	644	625
การบริหารราชการและการ ป้องกันประเทศรวมทั้งการ ประกัน สังคมภาคบังคับ	802	761	871	894	928	1,005	1,038	1,117	1,288	1,380
การบริการด้านสุขภาพและ สังคม	641	646	672	691	690	721	747	767	787	833
การบริการอื่นๆ เช่น โรงแรม และภัตตาคารบริการด้าน อสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างใน ครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษาการให้บริการด้าน ชุมชน	1,064	1,097	1,240	1,273	1,326	1,352	1,456	1,573	1,695	1,794

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง ผ - 1.5แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกรายสาขาปี 2536 - 2545

หน่วยเศรษฐกิจรายสาขา ของจังหวัดพิษณุโลก	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และ การป่าไม้	3,689	3,584	5,057	5,974	6,312	7,284	6,308	6,997	7,195	6,768
การประมง	71	76	154	171	163	227	178	179	184	116
การทำเหมืองแร่และเหมือง หิน	14	14	3	14	30	22	33	14	14	16
อุตสาหกรรม	1,208	1,345	2,439	2,771	2,529	2,223	5,168	2,611	2,045	2,145
การไฟฟ้า แก๊ส และการ ประปา	270	335	440	492	557	581	546	580	620	624
การก่อสร้าง	1,708	1,959	3,460	4,635	3,589	2,548	3,259	2,227	2,197	2,570
การขายส่ง การขายปลีก การ ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	2,867	3,092	3,879	4,541	4,414	3,948	4,080	3,628	3,634	3,947
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	991	1,077	1,268	1,357	1,498	1,423	1,292	1,294	1,389	1,346
ตัวกลางทางการเงิน	817	986	1,728	2,018	1,846	1,629	1,285	1,337	1,383	1,471
การบริหารราชการและการ ป้องกันประเทศรวมทั้งการ ประกัน สังคมภาคบังคับ	1,250	1,288	4,130	4,433	4,748	5,242	5,476	5,746	5,938	6,682
การบริการด้านสุขภาพและ สังคม	862	911	916	1,040	1,115	1,150	1,318	1,365	1,648	1,828
การบริการอื่นๆ เช่น โรงแรม และภัตตาคารบริการด้าน อสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างใน ครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษาการให้บริการด้าน ชุมชน	1,954	2,014	4,316	4,581	4,829	5,269	5,744	5,970	6,018	7,914

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตาราง ผ - 1.6แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกรายสาขาปี 2546 - 2555

หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของ จังหวัดพิษณุโลก	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และ การป่าไม้	7,816	7,533	8,105	8,161	8,514	8,695	8,487	8,478	9,173	10,955
การประมง	145	134	168	167	194	260	239	203	207	216
การทำเหมืองแร่และเหมือง หิน	15	14	52	62	63	69	42	44	49	60
อุตสาหกรรม	2,549	2,319	2,411	2,863	3,094	3,180	3,220	2,932	3,389	3,423
การไฟฟ้า แก๊ส และการ ประปา	611	736	671	696	747	816	921	996	1,032	1,229
การก่อสร้าง	2,582	1,970	2,420	2,957	3,146	3,087	3,041	2,934	2,493	3,025
การขายส่ง การขายปลีก การ ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	4,452	4,408	4,799	5,030	5,181	5,427	5,825	5,827	5,493	7,158
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	1,450	1,625	1,541	1,550	1,532	1,652	1,509	1,556	1,639	1,748
ตัวกลางทางการเงิน	1,574	1,645	1,734	1,960	2,129	2,194	2,518	2,630	2,753	3,332
การบริหารราชการและการ ป้องกันประเทศรวมทั้งการ ประกัน สังคมภาคบังคับ	6,457	5,802	6,426	5,422	5,169	4,905	4,988	5,445	5,613	5,663
การบริการด้านสุขภาพและ สังคม	1,817	1,990	1,578	1,690	1,741	1,871	1,832	1,932	2,023	2,133
การบริการอื่นๆ เช่น โรงแรม และภัตตาคารบริการด้าน อสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างใน ครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษาการให้บริการด้าน ชุมชน	8,302	7,001	7,323	7,226	7,945	7,981	8,089	8,395	8,448	9,828

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง ผ - 2.1 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือทุกๆ 10 ปี ตั้งแต่ปี 2526 - 2555

จังหวัด	ค่าเฉลี่ย GPP : ล้านบาท		
	2526 - 2535	2536 - 2545	2546 - 2555
เชียงใหม่	29,055.59	70,350.01	101,260.35
ลำปาง	14,161.21	29,769.14	37,532.61
อุตรดิตถ์	7,242.41	13,635.52	17,766.09
แม่ฮ่องสอน	2,359.90	4,592.95	5,489.48
เชียงราย	14,105.88	27,251.99	40,530.31
แพร่	5,694.11	10,947.88	14,526.24
ลำพูน	6,304.26	23,690.94	40,613.69
น่าน	4,965.63	10,111.84	13,620.48
พะเยา	5,660.15	11,074.17	15,882.58
นครสวรรค์	17,774.11	36,237.76	53,934.43
พิษณุโลก	11,728.65	28,890.15	39,959.83
กำแพงเพชร	12,389.65	26,839.29	51,452.34
อุทัยธานี	4,904.95	8,805.29	12,982.64
สุโขทัย	8,514.51	14,055.25	19,871.55
ตาก	7,047.67	14,721.35	21,760.32
พิจิตร	7,599.04	14,491.15	20,784.61
เพชรบูรณ์	12,005.42	22,556.11	34,016.03
รวม	171,513.16	368,020.78	541,983.59

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

ตาราง ผ - 2.2 แสดงสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือทั้งหมดทุกๆ 10 ปี ตั้งแต่ปี 2526 - 2555

จังหวัด	สัดส่วนของ GPP : %		
	2526 - 2535	2536 - 2545	2546 - 2555
เชียงใหม่	16.94	19.12	18.68
ลำปาง	8.26	8.09	6.93
อุตรดิตถ์	4.22	3.71	3.28
แม่ฮ่องสอน	1.38	1.25	1.01
เชียงราย	8.22	7.41	7.48
แพร่	3.32	2.97	2.68
ลำพูน	3.68	6.44	7.49
น่าน	2.90	2.75	2.51
พะเยา	3.30	3.01	2.93
นครสวรรค์	10.36	9.85	9.95
พิษณุโลก	6.84	7.85	7.37
กำแพงเพชร	7.22	7.29	9.49
อุทัยธานี	2.86	2.39	2.40
สุโขทัย	4.96	3.82	3.67
ตาก	4.11	4.00	4.01
พิจิตร	4.43	3.94	3.83
เพชรบูรณ์	7.00	6.13	6.28
รวม	100.00	100.00	100.00

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

ตาราง ผ - 2.3 แสดงอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือทั้งหมด
ทุกๆ 10 ปี ตั้งแต่ปี 2536 - 2555

จังหวัด	อัตราการเจริญเติบโตของ GPP : %	
	2536 - 2545	2546 - 2555
เชียงใหม่	142.12	43.94
ลำปาง	110.22	26.08
อุตรดิตถ์	88.27	30.29
แม่ฮ่องสอน	94.62	19.52
เชียงราย	93.20	48.72
แพร่	92.27	32.69
ลำพูน	275.79	71.43
น่าน	103.64	34.70
พะเยา	95.65	43.42
นครสวรรค์	103.88	48.83
พิษณุโลก	146.32	38.32
กำแพงเพชร	116.63	91.71
อุทัยธานี	79.52	47.44
สุโขทัย	65.07	41.38
ตาก	108.88	47.81
พิจิตร	90.70	43.43
เพชรบูรณ์	87.88	50.81

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

ตาราง ผ - 2.4แสดงสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนล่างทุกๆ 10 ปี ตั้งแต่ปี 2526 - 2555

จังหวัด	สัดส่วนของ GPP : %		
	2526 - 2535	2536 - 2545	2546 - 2555
อุดรดิตถ์	8.12	7.57	6.52
นครสวรรค์	19.92	20.11	19.79
พิษณุโลก	13.15	16.03	14.66
กำแพงเพชร	13.89	14.89	18.88
อุทัยธานี	5.50	4.89	4.76
สุโขทัย	9.54	7.80	7.29
ตาก	7.90	8.17	7.98
พิจิตร	8.52	8.04	7.63
เพชรบูรณ์	13.46	12.52	12.48
รวม	100.00	100.00	100.00

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

ตาราง ผ - 2.5 แสดงผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มภาคเหนือทั้งหมด 17 จังหวัด ปี 2536 - 2545

จังหวัด	2536 - 2545 (ร้อยละ)		ช่องที่ตก
	สัดส่วน	อัตราการขยายตัว	
เชียงใหม่	19.12	142.12	Star
ลำพูน	6.44	275.79	Star
พิษณุโลก	7.85	146.32	Star
กำแพงเพชร	7.29	116.63	Star
อุตรดิตถ์	3.71	88.27	Dog
แม่ฮ่องสอน	1.25	94.62	Dog
แพร่	2.97	92.27	Dog
น่าน	2.75	103.64	Dog
พะเยา	3.01	95.65	Dog
อุทัยธานี	2.39	79.52	Dog
สุโขทัย	3.82	65.07	Dog
ตาก	4.00	108.88	Dog
พิจิตร	3.94	90.70	Dog
ลำปาง	8.09	110.22	Cash Cow
เชียงราย	7.41	93.20	Cash Cow
นครสวรรค์	9.85	103.88	Cash Cow
เพชรบูรณ์	6.13	87.88	Cash Cow
ค่าเฉลี่ย	แกน X = 5.88	แกน Y = 111.45	

ที่มา : จากการคำนวณ

ตาราง ผ - 2.6 แสดงผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มภาคเหนือทั้งหมด 17 จังหวัด ปี 2546 - 2555

จังหวัด	2546 - 2555 (ร้อยละ)		ช่องที่ตก
	สัดส่วน	อัตราการขยายตัว	
เชียงราย	7.48	48.72	Star
ลำพูน	7.49	71.43	Star
นครสวรรค์	9.95	48.83	Star
กำแพงเพชร	9.49	91.71	Star
เพชรบูรณ์	6.28	50.81	Star
อุทัยธานี	2.40	47.44	Question
ตาก	4.01	47.81	Question
อุดรดิตถ์	3.28	30.29	Dog
แม่ฮ่องสอน	1.01	19.52	Dog
แพร่	2.68	32.69	Dog
น่าน	2.51	34.70	Dog
พะเยา	2.93	43.42	Dog
สุโขทัย	3.67	41.38	Dog
พิจิตร	3.83	43.43	Dog
เชียงใหม่	18.68	43.94	Cash Cow
ลำปาง	6.93	26.08	Cash Cow
พิษณุโลก	7.37	38.32	Cash Cow
ค่าเฉลี่ย	แกน X = 5.88	แกน Y = 44.74	

ที่มา : จากการคำนวณ

ตาราง ผ - 2.7 แสดงผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด
ปี 2536 - 2545

จังหวัด	2536 - 2545 (ร้อยละ)		ช่องที่ตก
	สัดส่วน	อัตราการขยายตัว	
พิษณุโลก	16.03	146.32	Star
กำแพงเพชร	14.89	116.63	Star
อุตรดิตถ์	7.57	88.27	Dog
อุทัยธานี	4.89	79.52	Dog
สุโขทัย	7.80	65.07	Dog
ตาก	8.17	108.88	Dog
พิจิตร	8.04	90.70	Dog
นครสวรรค์	20.11	103.88	Cash Cow
เพชรบูรณ์	12.52	87.88	Cash Cow
ค่าเฉลี่ย	แกน X = 11.11	แกน Y = 98.57	

ที่มา : จากการคำนวณ

ตาราง ผ - 2.8 แสดงผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ปี 2546 - 2555

จังหวัด	2546 - 2555 (ร้อยละ)		ช่องที่ตก
	สัดส่วน	อัตราการขยายตัว	
นครสวรรค์	19.79	48.83	Star
กำแพงเพชร	18.88	91.71	Star
เพชรบูรณ์	12.48	50.81	Star
พิษณุโลก	14.66	38.32	Cash Cow
อุตรดิตถ์	6.52	30.29	Dog
สุโขทัย	7.29	41.38	Dog
พิจิตร	7.63	43.43	Dog
อุทัยธานี	4.76	47.44	Question
ตาก	7.98	47.81	Question
ค่าเฉลี่ย	แกน X = 11.11	แกน Y = 48.89	

ที่มา : จากการคำนวณ

ตาราง ผ - 2.9 แสดงผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ปี 2546 - 2555

จังหวัด	2546 - 2555 (ร้อยละ)		ช่องที่ตก
	สัดส่วน	อัตราการขยายตัว	
นครสวรรค์	19.79	48.83	Star
กำแพงเพชร	18.88	91.71	Star
เพชรบูรณ์	12.48	50.81	Star
พิษณุโลก	14.66	38.32	Cash Cow
อุตรดิตถ์	6.52	30.29	Dog
สุโขทัย	7.29	41.38	Dog
พิจิตร	7.63	43.43	Dog
อุทัยธานี	4.76	47.44	Question
ตาก	7.98	47.81	Question
ค่าเฉลี่ย	แกน X = 11.11	แกน Y = 48.89	

ที่มา : จากการคำนวณ

ตาราง ผ - 2.10 แสดงค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกรายสาขาตั้งแต่ ปี 2526 - 2555

หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลก	ค่าเฉลี่ยของ GPP : ล้านบาท		
	2526 - 2535	2536 - 2545	2546 - 2555
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	3,675.39	5,916.63	8,591.89
การประมง	35.20	151.84	193.32
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	7.00	17.43	47.02
อุตสาหกรรม	693.70	2,448.48	2,938.03
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	171.22	504.47	845.32
การก่อสร้าง	1,079.34	2,815.12	2,765.69
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	1,992.10	3,802.92	5,359.89
การขายส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	570.51	1,293.51	1,580.21
ตัวกลางทางการเงิน	389.30	1,450.07	2,246.84
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศรวมทั้งการ ประกัน สังคมภาคบังคับ	1,008.40	4,493.34	5,588.94
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	719.50	1,215.24	1,860.81
การบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคารบริการด้าน อสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษา การให้บริการด้านชุมชน	1,387.00	4,860.84	8,053.82
รวม	11,728.65	28,969.88	40,071.79

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

ตาราง ผ - 2.11 แสดงสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกรายสาขาตั้งแต่ ปี 2526 - 2555

หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลก	สัดส่วนของ GPP : %		
	2526 - 2535	2536 - 2545	2546 - 2555
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	31.34	20.42	21.44
การประมง	0.30	0.52	0.48
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0.06	0.06	0.12
อุตสาหกรรม	5.91	8.45	7.33
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	1.46	1.74	2.11
การก่อสร้าง	9.20	9.72	6.90
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์จักรยายนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	16.98	13.13	13.38
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	4.86	4.47	3.94
ตัวกลางทางการเงิน	3.32	5.01	5.61
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ	8.60	15.51	13.95
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	6.13	4.19	4.64
การบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคารบริการด้าน อาหารมหรสพ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษาการ ให้บริการด้านชุมชน	11.83	16.78	20.10

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

ตาราง ผ – 2.12 แสดงอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดพิษณุโลกรายสาขาตั้งแต่ปี 2536 – 2555

หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลก	อัตราการเจริญเติบโตของ GPP : %	
	2536 - 2545	2546 - 2555
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	60.98	45.22
การประมง	331.36	27.32
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	149.01	169.77
อุตสาหกรรม	252.96	19.99
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	194.63	67.57
การก่อสร้าง	160.82	-1.76
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์จักรยายนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	90.90	40.94
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	126.73	22.16
ตัวกลางทางการเงิน	272.48	54.95
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ	345.59	24.38
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	68.90	53.12
การบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคารบริการด้าน อสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษาการ ให้บริการด้านชุมชน	250.46	65.69

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, จากการคำนวณ

ตาราง ผ - 2.13 แสดงผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกรายสาขา
ตั้งแต่ ปี 2536 - 2545

หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลก	2536 - 2545 (ร้อยละ)		ช่องที่ตก
	สัดส่วน	อัตราการขยายตัว	
การเกษตร ลำสัตว์ ป่าไม้	20.42	60.98	Cash Cow
การประมง	0.52	331.36	Question
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0.06	149.01	Dog
อุตสาหกรรมการผลิต	8.45	252.96	Star
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	1.74	194.63	Question
การก่อสร้าง	9.72	160.82	Cash Cow
การขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	13.13	90.90	Cash Cow
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	4.47	126.73	Dog
ตัวกลางทางการเงิน	5.01	272.48	Question
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศรวมทั้งการ ประกัน สังคมภาคบังคับ	15.51	345.59	Star
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	4.19	68.90	Dog
การบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคารบริการด้าน อสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษา การให้บริการด้านชุมชน	16.78	250.46	Star
ค่าเฉลี่ย	8.33	192.07	

ที่มา : จากการคำนวณ

ตาราง ผ – 2.14 แสดงผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกรายสาขา
ตั้งแต่ ปี 2546 – 2555

หน่วยเศรษฐกิจรายสาขาของจังหวัดพิษณุโลก	2546 - 2555 (ร้อยละ)		ช่องที่ตก
	สัดส่วน	อัตราการขยายตัว	
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	13.13	40.94	Star
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศรวมทั้งการ ประกัน สังคมภาคบังคับ	15.51	24.38	Star
การบริการอื่นๆ เช่น โรงแรมและภัตตาคารบริการด้าน อสังหาริมทรัพย์ ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล การศึกษาการให้บริการด้านชุมชน	16.78	65.69	Star
การประมง	0.52	27.32	Cash Cow
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0.06	169.77	Cash Cow
อุตสาหกรรมการผลิต	8.45	19.99	Cash Cow
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	1.74	67.57	Question
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	4.47	22.16	Question
ตัวกลางทางการเงิน	5.01	54.95	Question
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	4.19	53.12	Cash Cow
การก่อสร้าง	9.72	-1.76	Dog
การเกษตร ล่าสัตว์ ป่าไม้	20.42	45.22	Cash Cow
ค่าเฉลี่ย	8.33	49.11	

ที่มา : จากการคำนวณ

ตาราง ผ – 2.15 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด
พิษณุโลก

Dependent Variable: LOG(GPPPHL)

Method: Least Squares

Date:

Sample: 2005 2012

Included observations: 8

White Heteroskedasticity-Consistent Standard Errors & Covariance

Variable	Coefficient	t	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	74.58040		7.542510	9.888008	0.0642
LOG(GX)	0.037600		0.015693	2.395985	0.0517
LOG(MANU)	0.771327		0.244725	3.151813	0.0156
LOG(EM)	0.005370		0.081641	0.065779	0.0582
LOG(F)	0.695597		0.019898	34.95728	0.0182
LOG(AGRI)	-5.689456		0.505022	-11.26577	0.0564
LOG(W)	0.039423		0.029000	1.359419	0.0438
R-squared	0.999866	Mean dependent var		10.61415	
Adjusted R-squared	0.999063	S.D. dependent var		0.083549	
S.E. of regression	0.002558	Akaike info criterion		-9.428648	
Sum squared resid	6.54E-06	Schwarz criterion		-9.359137	
Log likelihood	44.71459	F-statistic		1244.470	
Durbin-Watson stat	2.921483	Prob(F-statistic)		0.021695	

ที่มา : จากการคำนวณด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางเศรษฐศาสตร์

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ – นามสกุล (ภาษาไทย) : นายอรรถพล จรจันทร์
(ภาษาอังกฤษ): Mr.AttaphonJohnjun
2. หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน 1539900058759
3. ตำแหน่งทางวิชาการปัจจุบัน อาจารย์
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก
สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ อาคารMS ชั้น 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
(ส่วนทะเลแก้ว) ตำบลพลายชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
5. ประวัติการศึกษา
ระดับปริญญาโท : ชื่อปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)
ชื่อย่อปริญญา วท.ม. เศรษฐศาสตร์เกษตร
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แผนการศึกษา แผน(ก) (วิทยานิพนธ์)
ระดับปริญญาตรี : ชื่อปริญญาเศรษฐศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์)
ชื่อย่อปริญญา ศ.บ.
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
แผนการศึกษา การเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ
 - เศรษฐศาสตร์มหภาค
 - เศรษฐศาสตร์เกษตร
 - เสถียรภาพเศรษฐกิจภายในประเทศ (ด้านแรงงานและอัตราเงินเฟ้อ)
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยและบทความทางวิชาการ
 - “Factors affecting foreign borrowing of private sector in Thailand : 1996 – 2005 (PongpatSankote, SeksukChaimontree) 2550
 - “ไฟไหม้ฟางของแรงงานไทย วิกฤตแรงงานไทย” 2551
 - “โอกาสอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยหลังวิกฤตเศรษฐกิจโลก” 2553
 - “การวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ของอุตสาหกรรมอาหารของไทย” 2554